

15. august 2008
8. marts 2008

UKA 2008/58
UPA 2008/128

Peqqussutissatut siunnersuummut oqaaseqaatit

Nalinginnaasumik nassuiaatit

1. Peqqussutissatut siunnersuummut tunuliaqutaasut

Matumani siunnersuut saqqummiunneqarpoq Inatsisartunut aalajangiiffigisassatut siunnersuuteqartoqarmat Naalakkersuisut peqquneqassasut Nunatsinni suliffeqarfinnik ingerlatsinissamut tunniussisoqartillugu sulisartut inatsiseqartitsinermi illersugaanerat pillugu inatsisitigut maleruagassanik siunnersuuteqarnissaannik, taamatullu siunnersuutigineqartoq Inatsisartut 2006-imi ukiakkut ataatsimiinneranni oqaluuserisatut UKA 2006/55-itut aammalu aappassaaneerineqartoq Inatsisartut 2007-imi upernaakkut ataatsimiinneranni oqaluuserisatut UPA 2007/10-tut. Aalajangiiffigisassatut siunnersuut taamatullu Inatsisartut peqqussutissaattut matumani siunnersuut tunngavigalugit siunertarineqarpoq inatsisiliaasariaqartunik aalajangersaasoqarnissaa, tamatumani suliffeqarfinnik tunniussisarnerit aammalu tunniussinerit taamaattut ataatsimoorussamik isumaqatigiissutinut malitsigeratarsinnaasaat inatsisitigut aalajangersagaqartinneqarsinnaaqullugit kiisalu sulisartut ataasiakkaat pineqartutigit isumannartumik inissisimasinnaanerat ikiorserneqarsinnaaqullugu, pingaartumik namminneq suliaqarfisaaanni.

Aalajangiiffigisassatut siunnersuutip oqaluuserineranut atatillugu ilisimatitsissutigineqarpoq suliffeqarfimmik tunniussisarneq pillugu Danmarkimi inatsisitut taasaq, kingusinnerusukkut allannguutitalik, pilersoq naalagaaffiit ilaasortaasut suliffeqarfiit, inuussutissarsiutit inuussutissarsiutilluunniit ilaannik nuussisoqarneranut atatillugu sulisartut pisinnaatitaaffiisa nakkutigineqarnissaannut inatsisitigut qanillattonnissamik EU-p peqqussutaa 77/187 naapertorlugu, kingusinnerusukkullu allanngortinneqartoq peqqussut 98/50 naapertorlugu, Nunatsinni atuutinngitsoq, soorluttaaq Nunatsinni suliffeqarfimmik tunniussisarnermi sulisartut inatsiseqartitsinermi illersugaanerat pillugu inatsisitigut allanik aamma maleruagassaqqanngitsoq. Ilutigalugu tjenestemanditut atorfeqartinneqartunut atatillugu taaneqarpoq taakku pineqartutigit atugarisaat inatsisitigut aalajangersaaffigineqartut tjenestemandit pillugit inatsit malillugu.

Taamatuttaaq ilisimatitsissutigineqarpoq Namminersornerullutik Oqartussat aktiaatileqatigiiffinnik pilersitsinerannut atatillugu, assersuutigalugu KNI, Tele, RAL, AUL aamma INI, pinerit tamaasa inatsisiliortoqartartoq, ingerlatseqatigiiffimmik pilersitsineq pillugu, tassungalu atatillugu tjenestemandit ingerlatseqatigiiffinnut atukkiunneqartillugit periuseq aalajangersimasoq atorfeqartartoq, soorluttaaq isumaqatigiissutit malillugit atorfeqartinneqartunut

ingerlatseqatigiiffiillu pisiarineqarneranni ingerlatseqatigiiffinni pineqartuni sulisorineqartunut atatillugu pissutsit aalajangersaaffigineqartartut inatsisiliaq pineqartoq Namminersornerullutik Oqartussat ingerlatseqatigiiffiannik pilersitsinermut atatillugu aalajangiussaq tunngavigalugu. Ilutigaluguttaaq paasisatut taaneqarpoq suliffeqarfinnut namminersortunut atasumik inatsisitigut aalajangersagaqartoqanngitsoq.

Tamanna tunngavigalugu Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliap isumaqatigiissutip Inatsisartuni akueralugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut ilalerpaa, soorluttaaq Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Inuussutissarsiutinullu Ilinniartitaanermut Naalakkersuisup oqaatigigaa taamanikkut Suliffeqarnermut Inuussutissarsiutinullu Ilinniartitaanermut Pisortaqaarfiusup sulissutigiumaaraa suliffeqarfimmik tunniussinermut inatsisip Nunatsinni aamma atuutilersinneqarnissaa.

Taamaakkaluartoq Suliassaqaqtitsiniarnermik inunnillu isumaginninnermik Kalaallit Nunaannut inatsit nr. 580, 29. september 1978-imeersoq naapertorlugu allassimavoq oqartussaaffik pineqartoq Kalaallit Nunaanni inatsisitigut namminerisamik aalajangersaaffigisassanngorlugu nuunneqartoq. Taamaattumik maleruagassat Naalagaaffiup oqartussaasuinit aalajangersaaffigineqartussaannngillat Kunngip peqqussuteqarneratigut, tamatumani inatsisiliaq pineqartussaq akerlianik Inatsisartunit aalajangersaaffigineqassammat Inatsisartut peqqussusiornerisigut. Naallu Danmarkimi inatsit atuuttoq Kalaallit Nunaannut atuuttuulersinneqarsinnaanngikkaluartoq matumani siunnersuutip imarisai maleruagassanit nunani allani atuuttunit annikitsuinnarmik allaanerussuteqarput, tamatumani siunnersuummik qanoq paasinnissinnaaneq annertunerpaartamigut tunngaveqarmat danskit inatsisaannik. Ilutigalugu maluginiarneqassaaq EU-p peqqussutaanut tunuliaqutarineqartumut pissutaammat nunani EU-mi ilaasortaasut amerlanersaanni suliffeqarnermi pissutsit atugarisallu inatsisiliornikkut aaqqissugaasarmata, Danmarkilu EU-mi ilaasortaasutut pisussaasariaqarsimammat peqqussut atuutilersitsivigissallugu, unnit Danmarkimi Kalaallit Nunaannilu suliffeqarnermi pissutsit atugarisallu aalajangersagaliumneqartaraluartut suliffeqarnermi illuatungeriittut attuumassuteqartut akornanni isumaqatigiissuteqarnikkut.

2. Peqqussutissatut siunnersuummi immikkoortut pingaarnerit

a) Inatsit atuuttoq

Soorlu aallarniutigalugu taaneqareersutut Kalaallit Nunaanni suliffeqarfimmik ingerlatitsinissamut tunniussisoqartillugu sulisartut inatsiseqartitsinermi inissisimanerat pillugu inatsisitigut tamanut atuuttunik maleruagassaqaanngilaq, pisortallu suliffeqarfiutaannut atasumik ataasiakkaanut inatsisiliortoqartarsimavoq pineqartut namminersortutut inatsisitigut tunngaveqalernissamut allannngortinneqarnerannut atatillugu, taamaasilluni inatsisiliat taakku isumaqatigiissutit malillugit atorfeqartinneqartut pillugit aalajangersaaffigineqartarlutik. Tassunga atatillugu inatsisiliorneq taaneqartutut

pisoqarnerani tjenestemandit atorfeqartitaanerannut tunngasunik aamma ilaqartinneqarpoq, tamatumani pisariaqarsimallunilu pisariaqartarumaassajunnarsimmat tjenestemandit atorfeqartitaanerat pillugu aalajangersagaliortoqartarnissaa. Kingullermut taasamut atasumik naatsorsuutigisariaqarpoq apeqqut pineqartoq suliamut akilerneqartarnissamik inatsisitigut allaqqussassaangitsumik tunngavigisassat malillugit aalajangersaaffigineqartariaqassasoq.

b) Siunnersuut

Siunnersuummi pingaarnertut siunertarineqartoq tassaavoq sulisartut suliffeqarfimmik tunniussisoqareernerata kingorna suliffeqarfimmik pineqartumik piginnittuulersumit aningaasarsiatigut atorfeqarnermilu atugarisatigut allannguutitaqarfiunngitsumik atugaqartinneqarnissaat isumannaarniarneqassammat. Siunnersuut malillugu sulisartut suliffeqarfimmik tunniussisoqarneranut atatillugu inatsiseqartitsinermi illersugaanerata tamanut atuuttumik aalajangersaaffigineqassaaq, tamatumunnga ilaallutik pisortat ingerlataqarfiinik, suliffeqarfinnik il.il. naamminersortut inatsisitigut maleruagassaat malillugit ingerlatsilernissaannut allannguinerit. Siunnersuut malillugu aalajangersarneqarpoq sulisitsisoq sulisunik suliffeqarfiup tunniunneqarnera kisiat tungavigalugu soraarsitsisinnaanngitsoq, tamatumani aamma pineqarpata pisortat ingerlataqarfiannik namminersortunngorsaaneq imaluunniit imminut pigisunngortitsineq.

Ilutigalugu suliffeqarfimmik piginnittuulersoq siunnersuut malillugu pisussaatinneqassaaq sulisartunut piginnittuulernerq pillugu paasisutissiinissamik, aammalu tamatumani sulisartut atugarisaannut malitsigiumaagassai pillugit. Paasisutissiineq sulisut sinniisaannut taamatullu aamma sulisartunut tamanut apuunneqassaaq, paasisutissiisussaatitaanermullu ilaapput tunniussinermit/piginnittuulernermit pissutaasut, tunniussineq/piginnittuulernerq piffissami ullormilu qaqugukkut pissanersoq, aammalu sulisartunut inatsisitigut, aningaasaqarnikkut inuttullu atugarisatigut malitsigiumaagassaat, taamatullu aamma pineqaatissiisutaasinnaasut, tunniussinermit/piginnittuulernermit imaluunniit allannguinermit sulisartunut sunniutaasussat.

Siunnersuut malillugu suliffeqarfimmik piginnittuulersup sulisartunik soraarsitsisinnaatitaanera killilerneqarpoq, tamatumani piginnittuulernerq soraarsitsinissamat naammaginartumik immiini tunngavigineqarsinnaassanngimmat. Soraarsitsinerusariaqarsinnaasut aningaasaqarnikkut, teknikkikkut imaluunniit suliffeqarfiup aqqissuussaananeramik allannguinerinik tunngavilersorneqarsinnaasussaassapput, taamatullu sulisorineqartunut piumasqaataasartunik allannguinerinik. Ilutigalugu maluginiarneqassaaq sulisartut siunnersuut malillugu ataasiakkaatut atugarisaat inatsisitigut aalajangersaaffigineqassammata, taamaattumillu pineqaratik suliffimmik tunniussisup aamma piginnittuulersup akornanni pissutsit. Taamaattumik tamanut atuuttumik apeqqutaanaviannigilaq suliamut attuumassuteqartut taakku arlariit akunnerminni suut isumaqatigiissutigisimasinnaaneraat, tamatumani siunnersuut malillugu aalajangersakkat taakkuussammata inatsisitigut aalajangersaasut,

akerlianik taakku isumaqatigiissutaat malillugu sulisartut siunnersuummit pitsaannerusumik inissisimatinneqalersimangippata.

Siunnersuutip atorneqarsinnaanissaanut tunngaviusaaq suliffeqarfimmik tunniussinerup kingunerissappagu sulisitsisup paarlanneqarnissaa, suliffeqarfimmik, suliffissuarmik taassumaluunniit ilaanik nuussisoqarnissaa aammalu nuussinerup isumaqatigiissuteqarnikkut imaluunniit inatsisiliornikkut pinissaa. Piumasaqaatigisat taakku pingasuiit ataatsimoortuupput, ima paasillugu siunnersuut atuutissanngimmat piumasaqaatit ilaat ataasiinnarluunniit naammassineqangippat.

Siunnersuummi qitiusuuvog suliffeqarfimmik piginnittuulersup tunniussisup sulisartunut ataasiakkaanut piffissami tunniussinermi pisinnaatitaaffigisaanik pisussaaffigisaanillu piginnittuulernermini inissisimalertarnissaa. Tamanna atuutissaaq apeqqutaatinnagu sulisartoq ataatsimoorussamik isumaqatigiissuteqarnerisq isumaqatigiissusiaqarnerisqorluunniit imaluunniit pisortat oqartussaasuinit aalajangersakkamik imaluunniit akuerisamik aningaasarsiat atorfeqarnerlu pillugit ataasiakkaanut isumaqatigiissusiortoqarsimanersq.

Siunnersuutip qulequtarisaani taaguutip "sulisartup" atugaaneratigut siunertariniarneqangilaq atugaanerusartumut "sulineramik inuussutissarsiutilik"-mut sanilliullugu assigiinngissitsinissaaq. Killiliinissaaq pisariaqassaaq Nunatsinni sulisartumik taaguutigittinneqartartumut allatigut aalajangersagaasimasut tunngavigalugit. Taamaakkaluartoq aamma tunngavigisariaqarpoq atorfeqartitsinermik inissisimasoqarnissaa, taamaasilluni sulisitsisoq ilitsersuisinnaatitaassuseqarluni sulisartup malitassarisassaanik, taamatullu qullersaaffeqarlunilu qullersaqartoqarluni, soorluttaaq sulisussaataitaassuseqarlunilu naalagarsiortussaataitaassuseqartoqarluni. Taamatuttaaq tunngavigittinneqartariaqarpoq aningaasarsiat A-tut isertitaasarnissaaq, pineqartup moms´imik akileraartussaataitaasutut nalunaarsorsimanginnissaa, assersuutigalugulu pisortaq (direkturi) pineqarpat pingaaruteqangaatsiassaaq pineqartoq Kalaallit Nunaanni Inuussutissarsiutinik Nalunaarsuiffimmi taamaattuusutut nalunaarsorneqarsimanersq. Immikkoortut assigiinngitsut tamakku naliliiniarnermi aalajangiisuussapput pineqartoq siunnersuut malillugu taaguummumut "sulisartoq"-mut ilaatinneqarnerisq.

Taamaakkaluartoq nalorninartoqarsinnaavoq assersuutigalugu ima pisoqarpat pineqartoq suliffeqarfimmi tunineqartumi nalinginnaasumik sulisorineqariarluni suliffeqarfimmi tassani pigineqalertumi siulersuisuni siulittaasunngorpat taamatuttaarlu assersuutigalugu suliffeqarfimmik pigineqalertumik annertuumik piginneqataalerluni. Taamaattoqartillugu naatsorsuutigisariaqarpoq pineqartoq suliffeqarfimmi pissutsinut aammalu tassunga atasumik nammineq aningaasarsiaminut atorfeqarnermilu atugarisaminut atasumik ima sunnuteqaqataalertigissasoq pineqartoq siunnersuut malillugu sulisartutut isigineqarsinnaassanani. Taamatuttaaq naatsorsuutigisariaqarpoq sulisartoq aktianik qinigassaqarluni imaluunniit aktianik ikittuinnarnik aningaasarsiaqartitaasoq taakku tunngavigiinnarlugit sulisartutut inissisimanani annaasinnaassanngikkaa.

Siunnersuut aamma naatsorsuussaangilaq, sulisartutut, suliffeqarfimmi pigineqalertumi atorfeqarnerminik ingerlaqqinnissamik kissaatigisaqanngitsumut atuuttussatut.

Tamatuma saniatigut maluginiarneqartariaqarpoq siunnersuut suliarineqarnikummat inatsisiliatut pinngitsoorani malitassatut, taamaasillutik siunnersuummi aalajangersakkat sulisartumut ajoqutaasumik saneqqunneqarsinnaassanatik, aamma kingulliup taaneqartup tamanna akuersaarsimagaluarpaguluunniit, tamatumani Inatsisartut tunniussinnermut/piginnittuulernermit atatillugu immikkut maleruagassanik aalajangersaanngippata, takuuk inatsisiliatut pinngitsoorani malitassat pillugit tunngavigisassaq (lex specialis princip) siusinnerusukkut taaneqartoq.

Soorlu aallarniutigalugu taaneqartoq siunnersuut suliarineqarpoq sulisartut suliffeqarfimmi tunniussisoqartillugu inatsiseqartitsinermit inissisimanerat pillugu danskit inatsisaat, takuuk inatsimmut nalunaarut nr. 719, 20. august 2002-meersoq tunngavigalugu, taamatullu aamma tunngaveqartoq EU-p peqqussutaanik. Siunnersuut Danmarkimi sulisartut suliffeqarfimmi tunniussisoqartillugu inatsiseqartitsinermit inissisimanerat pillugu inatsimmik qanoq paasinninnissamik tunngaveqarmat, paasinninnissamut paatsuungassutaasinnaasut Kalaallit Nunaanni eqqartuuseriaaseq atuuttoq malillugu inorsarfiuppata pineqartut danskit inatsisaat malillugu paasinninnissamut atorneqartut ujartuiffiusassapput Kalaallit Nunaanni pissutsit mianeralugit.

Ilutigalugu maluginiarneqassaaq pisortat suliaqarfiisa iluanni namminersortunngorsaanermit imaluunniit aktianik piginneqatigiiffiliortiternertut atatillugu pisariaqartarnikuunngimmat suliffeqarfimmi tunniussinermit sulisartut inatsiseqartitsinermit inissisimanerat pillugu inatsiseqarnissaq, tamatumani sulisorineqartut pisinnaatitaaffinik illersuineq isumagineqartarmat inatsisiliat pineqartunut atuuttut aqutigalugit, kingullermik atorneqartut Ilisimatusarfik aammalu aqqissuussaaneermik iluarsaaqqinneq pillugit inatsisitigut. Tassunga atatillugu naatsorsuutigineqarpoq taamatut pisoqartillugu inatsisitigut immikkut aalajangersaasoqartarnissaa siunissami pisariaqartarumaassasoq, taamaasilluni inatsisiliaq kingullertut pineqartoq salliutinneqartussaasassammat inatsisiliaq pinngitsoorani malitassaq pillugu tunngavigisassap malitsigisaanik.

3. Pisortanut aningaasaqarnikkut aamma aqutsinikkut malitsigiumaagassai

Siunnersuut nalilerneqarpoq Namminersornerullutik Oqartussanut imaluunniit kommuninut aningaasaqarnikkut aqutsinikkulluunniit imaaliallaannaq malitseqarnaviangitsoq. Pisortanut siullernut taasanut atatillugu innersuussutigineqassaaq pisortat suliffeqarfiutaasa namminersortutut inatsisitigut tunngaveqalernissamut allanngortinneqarnerannut atatillugu inatsisiliatigut periusaasareersimasoq.

4. Inuussutissarsiutinik ingerlataqartunut aningaasaqarnikkut aqutsinikkullu malitsigiumaagassai

Assortorneqaannarsinnaanngilaq siunnersuutip inuussutissarsiutinik ingerlataqartunut aningaasaqarnikkut ataasiakkaatigut malitseqarsinnaajumaarsinnaanera, tamatumani suliffeqarfimmik tunniussisoqarneranut atatillugu soraarsitsinerit maanna aatsaat pisinnaasalissammata inatsisitigut tunngavilimmik, tamatumani sulisunik ikilileriniarneq tunngavilersorneqarsinnaatillugu teknikkikkut, aningaasaqarnikkut imaluunniit suliffeqarfiup aaqqissuunneqarneranut tunngasunik. Tamatuma saniatigut siunnersuut imaqarpoq suliffeqarfiit suliffeqarfimmik piginnittuulernermit atatillugu isumaqatigiissutinik akuersaarlutik malinnikkumanngitsut nalunaarutiginnittussaataaernerannik. Paarlattuanik pissutsit piviusut tunngavigalugit tunngavilersuisoqarsinnaasorinannngilaq kalaallit sulisartut suliffeqarfimmik tunniussisoqarneranut atatillugu assersuutigalugu Danmarkimi sulisartunit ajornerusumik inissisimatinneqarnissaannik, paarlattuanimmi Danmarkimi inuussutissarsiutinik ingerlataqartut maleruagassat taamaattut malitassarereermatigik. Kalaallit Nunaanni suliffeqarneq annertungaatsiartumik kattuffilersuuffiummat procentinngorlugit naatsorsoraanni, siunnersuut inuussutissarsiutinik ingerlataqartunut toqqaannartumik sunniuteqangaarunannngilaq, tamatumani kattuffiit suli pisinnaasassammata sulisartut soqutigisaannik isumaginninnissaminnut.

5. Avatangiisitigut pinngortitamullu sunniuteqaataasinnaanera

Siunnersuut avatangiisinut pinngortitamullu sunniuteqaataassanngilaq..

6. Aqutsinikkut innuttaasunut malitsigiumaagassat

Siunnersuut naatsorsuutigineqanngilaq aqutsinikkut innuttaasunut malitseqarumaassasoq, taamaattorli naatsorsuutigineqarpoq kalaallit sulisartut suliffeqarfimmik tunniussisoqarneranut atatillugu atugarisaat pitsanngortinneqassasut.

7. Naalagaaffimmut aamma namminersornermut sammisut

Siunnersuutip namminersornissamut sammisumik ineriartortitseqqinnermut imaaliallaannaq malitseqarumaarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

8. Pisortat oqartussaasuinut soqutigisaqaqatigiinnullu tusarniaaneq

Peqqussutissatut siunnersuut piffissami 9. januar 2007-imiit 9. februar 2007-imut ukununnga tusarniaassutigineqarpoq:

Taamanikkut tassaasumut Inuussutissarsiornermut Pisortaqarfik
Taamanikkut tassaasumut Sulisoqarnermut Pisortaqarfik
Taamanikkut tassaasumut Aningaasaqarnermut Pisortaqarfik
Taamanikkut tassaasumut Naalakkersuisut Allattoqarfiat, Inatsiseqarnermut Allaffik
Taamanikkut tassaasumut Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu
Pisortaqarfik
Taamanikkut tassaasumut Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut
Ilageeqarnermullu Pisortaqarfik
Taamanikkut tassaasumut Ineqarnermut Attaveqaateqarnermullu Pisortaqarfik
Sulisitsisut Peqatigiiffiat (GA)
Den Grønlandske Arbejdsgiverorganisation (ILIK)
SIK
PIP
ATTAVEQAAT (teleteknikerit)
Nunatta Eqqartuussivia
KANUKOKA
ASG
DJUF
NUSUKA
IMAK
KNAP
AK (Atorfillit Kattuffiat)
PK (peqqissaasut)
PPK (terapeut'it, juumuut, ergoterapeut'it)
Tusagassiortut Peqatigiiffiat (TP) (tusagassiortut aamma driftsteknikerit)
RAF 1917 (attaveqaaserinermik suliallit)
BAT Kartellet (sanasut tikisitat)
Klinikassistentit (Kigutigissaasut)
Sundhedskartellet
SSK (Sulisunik Siulersuisut Kattuffiat Nunatsinni)
HK-Stat – Handel og kontor (Naalagaaffimmi)
Ingeniørforeningen
Bygningskonstruktører
AC (akademikerit Nunatsinni)
Maskinmesterit
Aquttut Naalakkallu Kattuffiat 1966
Ansatte Arkitekters Råd
Radiotelegrafistforeningen af 1917
Økonomaforeningen i Grønland

Tusarniaanermut piffissaliussap qaangiunnerani tusarniaaffigineqartunit uku
akissutissarsiffigineqarput:

Attaveqaateqarnermut Avatangiisinut Silaannaallu pissusianut Naalakkersuisoqarfik
aamma KNAP nalunaarput siunnersuummut oqaaseqaatissaqaratik, AK-lli
siunnersuut qujaruppaat. Taamatuttaaq SIK-p taavaa siunnersuut kalaallit sulisartut
suliffeqarfinnik tunniussinermut atatillugu inatsiseqartitsinermi pitsanngorsaatinik
ilaqarumaartoq, soorluttaaq SIK isumaqartoq siunnersuut tapersersornartuusoq

taamatullu isikkoqarnermisut atortuulersinniarneqartariaqartoq. Taakku saniatigut Aningaasaqarnermut Nunanullu Allanut Naalakkersuisoqarfimmit akissuteqaatisisoqarpoq tusarniaanermut, taassumalu isumaqatigiissutinut immikkoortortaanit akissuteqaatisiat siunnersuummut ilanngunneqarput. Taamaattorli ilalerneqanngilaq kingulliup taasap kissaatigisaa, tassalu siunnersuummi § 1, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaanni taasap, tunniussineq pillugu nassuiaasiineq aammalu erseqqissaaneq § 1, imm. 1-imi oqaaseqatigiit pingajuanniittoq namminersortunngorsaaneermut tunngasoq peerneqartariaqarnerarluni aalajangersakkap oqaaseqatigiivini siullerni ilaatinneqareermat, tamatumani nalilerneqarmat eqqortuunerussasoq oqaaseq "tunniussineq" peqqussutertaviata oqaasiliornerani erseqqissaavigineqarpat. Kingullertut kissaatigisamat pissutaavoq paasinarsarneqarumammat pineqanngimmat piginnittutut nikinneq, kisiannili sulisitsisutut nikinneq, aalajangiisuusussaasorlu siunnersuutip atuutsinnissaanut, soorluttaa naapertuunnerpaasorineqartoq peqqussutip oqaasertaliornera erseqqissassallugu tunniussinermit aamma ilaatinneqarmat namminersortunngorsaaneq, soorluttaa tamanna aamma peqqussutissatut siunnersuummik suliniuteqartoqarnissaanik aalajangiinissamat siunnersuummut tunngavilersuummi taaneqartoq. KANUKOKA tusarniaanermut akissuteqaammimi aamma kissaateqarpoq tunniussinermit atasmik nassuiaatit matuma siuliani taaneqartut peerneqaannaqqullugit. Taanna eqqaassanngikkaanni KANUKOKA-p tusarniaanermut akissuteqaataani saqqummiussat siunnersuummut ilanngullugit suliarineqarput. Taamatutaaq Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup tusarniaanermut akissuteqaatai siunnersuummut ilanngullugit suliarineqarput, taamaallaat eqqaassanngikkaanni kissaatigisaqaraluarpat peqqussutip oqaasertaliornerani taaguut sulisartoq nassuiaaserneqassasoq, tamatumani naatsorsuutigisariaqarmat taguut sulisartoq qularnassamat qanoq paasineqarsinnaanerata annertunerusumik ajornartorsiutaasinnaanissaa, soorluttaa apeqquut taanna § 1, imm. 1-imi oqaaseqatigiinnut siullernut nassuiaatini erseqqissaavigineqartoq.

Taamatutaaq tusarniaanermut akissuteqaammik IMAK-imiit tigusaqartoqarpoq, taakkulu taavaat Namminersornerullutik Oqartussat aktianik piginneqatigiiffiini aalajangersakkanik isumannaarisoqartariaqartoq siunnersuut aamma ilaqartussanngorlugu aktianik tunniussisarnermik. "Suliffeqarfimmik" tunniussineq assersuutigalugu aktiaatit ilaannik aalajangiisuusunik pisussamat tunniussineq siunnersuummi ilaatinneqanngilaq, tamatumani sulisitsisumik nutaamik immi inissittoqarneq ajormat, inatsisitigut pisinnaatitaasoq pisussaataasorlu taama pisoqartillugu aamma taarserneqarneq ajormat. Taamaakkaluartoq ajornaquteqarnaviannigilaq aktianik tunisisoqartillugu malitassatut isumaqatigiissutigigaanni suliffeqarfinnik tunniussinermit inatsit atuutsinneqassasoq, naak aktiat nalinginut tamanna qularnanngitsumik sunniuteqassagaluartoq, kisianni tamanna aamma taamaassaaq nassuiaat pineqartoq siunnersuummut ilanngukkaanni. Taakku saniatigut unammillersinnaassutsimut atatillugu nalorninartoqartinneqarpoq maleruagassiisagaanni nunani allani atugaasunit allaaneroqisumik imalimmik. Pineqartup saniatigut IMAK-ip kissaatigaa kommunit kattussuunneqarnissaannut atatillugu ilinniartitsisut inatsiseqartitsinermit inissisimanerat pillugu apeqquut qulaajarneqassasoq, ilanngullugu Inerisaavik-mi atorfeqartut inatsimmut

ilaatinneqarnersut, soorluttaaq taaneqartoq kommunit kattussuunneqarnissaannut inatsisip aamma siunnersuutip akornanni naapertuutinnigitoqartoq. Naalakkersuisut tassunga atatillugu innersuussutigissavaat nalinginnaasumik nassuiaatini inatsisiliatut pinngitsoorani malitassat pillugit tunngavigisassaq (lex specialis princip), taamaasilluni sulisorineqartut illersugaanerit tunniussinernut imaluunniit aaqqissuussaaqqinnernut pineqartunut inatsisiliat atuuttut malillugit aalajangersaaffigineqartarlutik, assersuutigalugu RAL, Ilisimatusarfik aamma aaqqissuussaannermik iluarsaaqqinneq pillugit taamatut pisoqartarsimasoq, tassalu siunnersuummi aalajangersakkanit salliutinneqartussatut.

Taamatuttaaq tusarniaanermut akissuteqaammik GA-mit tigusaqartoqarpoq, taakkulu aallarniutigalugu taavaat siunnersuummi § 1, imm. 3 peerneqartariaqaraluartoq, tamatumani sulisartut illersugaanerit unammilleqatigiittoqartillugu ajornakusoortitsisinnaasarmat tigusinissamut akimik naleqquttumik isumannaariniarnissamut, akiligassaqarfiit sapinngisamik isumannaarneranni. Tassunga atatillugu malugeqquneqassaaq siunnersuummi § 1, imm. 3 naatsorsuussaammat siunnersuummi tunngaviusumik maleruagassiinermut, tassalu suliffeqarfimmik piginnittuulersoq piginnittuulernermit malitsigisaanik inissittassasoq tunniussisup tunniussinerup nalaani sulisartunut pisinnaatitaaffigalugillu pisussaaffigisaanut. Taamaakkaluartoq naatsorsuutigineqarpoq piginnittuulersup pingaarnertut maleruagassatut malittassagaa pisinnaatitaaffinnik pisussaaffinnillu aatsaat inississalluni akiliisiinnaajunnaarnermut atasumik nalunaaruteqarnermiit pilersussanut, tamannalu siunnersuutip ataatsimut tunngavissarisaaq annertuumik sakkukinnerulersitsinerussaaq. Aamma taamaakkaluartoq GA-p oqaaseqaatai tunngavigalugit imm. 3-mi pingaarnertut maleruagassamut sakkukilliliisoqarpoq, tamatumani oqaaseqaatigiit aappaattut nutaatut ilanngunneqarmat akiliisiinnaajunnaarfiusumik tunniussinermut atatillugu aningaasarsiatigut atorfeqarnermilu atugarisat atuuttut pillugit allannguutinik isumaqatigiissuteqartoqarsinnaanngorlugu, tamatumani isumannaarneqarsinnaappat illuatungaani tunniussisup piginnittuulersullu illuatungaani sulisartut aallartitaasa akornanni pineqartoq pillugu isumaqatigiittoqarsinnaanissaa, tamatumani siunertaralugu suliffeqarfimmik ajortumeeqqasumik ingerlatsiinnarsinnaanissamut tunngavissanik pilersitsinissaq, tamannami aamma sulisartut suliffeqarfimmi ingerlaqqittut soqutigisarissammassuk. Taamatuttaaq GA-p malugeqquaa siunnersuut illuatungeriit attuumassuteqartut akornanni illugiimmik naligiissitsiviusariaqartoq, taamatullu peqqussutissatut siunnersuummi erseqqissarneqartariaqartoq sulisorineqartoq atorfeqarnermut piumasaaqatitut tunniussinerup nalaani atuuttunut pituttorsimassasoq, taamaasilluni piginnittuulersoq ingerlatsinermit unitsitsinani suliffeqarfik tunineqartoq ingerlateqqiinnassammagu. Pisariaqartinneqarsimanngilaq aalajangersakkamik taamaattumik ilassuteqarnissaq, tamatumani tamanna allassimanngikkaluarluni siunnersuummi § 2, imm. 1-imeereermat, tunngaviusoq sulisartunut atorfeqarnermi atugarisat ingerlaannassasut piginnittuulersoqareernerata aamma kingorna atuuttutuulli sioqqullugu atugaareersutut. Ilutigalugu tamanna aamma ima isumaqarpoq sulisartut pisussaataaassammata soraarnissamut piffissat kalleriussassat naapertortussaallugit, soorluttaaq sulisartut piffiit taakku iluanni pisussaataaassasut atorfigisimaminnut suliassat isumaginissaannik, ima pisoqarsimanngippat sulinermit malittassat

annertuutigut allannguuteqartut. Taakku saniatigut, sulisartuq aamma atorfeqarnini pillugu unitsitsiinnarsinnaanngilaq innersuussutigiinnarlugit sulinermit malitassat annertuutigut allannguuteqarsimanagerat, pineqartut annertuutigut allannguinerit kalerriunneqarsimappata atuutilissasut sulisartumut piffissap soraarnissamut nalinginnaasumik kalerriunneqareertussap iluani, soorlu sulisartuq taamatut pisoqartillugu suliani ingerlatiinnartussaassagai piffissap soraarnissamut kalerriussassap naanissaata tungaanut, taamatullu kingorna soraarnissaminut, tamatumani kalerriussineq taamatut pisoqartillugu nalilerneqassammat kalerriussinertut neqeroorutitalimmik aammalu atorfinitseqqinneqarsinnaanermik allanik malitassaqartinneqarluni. Ilutugalugu tamanna aamma ima isumaqarpoq sulisartuq atorfeqarnerminik pissutissaqanngitsumik atorunnaarsitsippat, tamanna sulisisumit taarsiiffigineqarnissamik piumasaaqatitaqarfiusinnaammat. Taamaattumik illugiimmik pisussaaffeqartoqartariaqarneranik GA-mit kissaatigisaq siunnersuummi ilaatinneqareerpoq. GA-ttaaq inassutigaa piginnittuulersoq pisussaaffinnut soraarnerussutisiassanut akiliutissanut erngerluni inissittassanngitsoq, takukkit § 2-mut nassuiaatit, innersuutigineqarmat pineqartut ilaatigut piginnittuulersoqarnerata nalaani ilisimaneqarsinnaasassanngimmata, soorluttaaq aamma pineqarsinnaammata aningaasat ikigisassanngitsut piginnittuulersup akiligassarilertussaasai. Taamaakkaluartoq GA-p inassuteqaatai malinneqanngillat, tamatumani soraarnerussutisiassanut akiliutit sulisartut aningaasarsiatigut atorfeqarnermilu atugarisatigut atugaannut nalinginnaasunut ilaammata, taamatullu pineqartunit avaqqutsitsinissaq sulisartut illersugaanerannik annikillisaassammat. Suliffeqarfimmik piginnittuulersoq tassunga atatillugu taannaasariaqarpoq qaninnerpaasoq tunniussisumut isumaqatigiinniarnermi isumannaarisussaq paasissallugu pisisutut pisussaaffigisanik tigusinissaminik suliffeqarfimmik piginnittuulernerminut atasumik.

Taamatuttaaq GA-p kissaatigisamisut saqqummiuppaa siunnersuummi § 5, imm. 1 peerneqassasoq, imaluunniit allatut pisinnaagaanni oqaasiliorneqaqqissasoq piffissaliussat arlariit taanagit. Aalajangersagaq taaneqartoq tunngavigalugu annikitsuaraannarmik allannguuteqartinneqarpoq, tamatumani suli pingaartuutinneqarmat piginnittuulersoq isumaqatigiissutinut tunniussisup atsiorsimasaanut qanoq inissittassanersoq. Aalajangersakkami qisuariarnissamut piffissaliussanut arlariinnut atatillugu piginnittuulersoq isumaqatigiissummik pineqartumik atsioqataajumanngippat, imaassaaq aappaa qisuariaateqannginnermik nalinginnaasumik maleruagassaassasoq, aappaalu qisuariaateqarsinnaanngivinnermik maleruagassaq. Aalajangersagaq ima isumaqarpoq, soorlu aamma § 5, imm. 1-imut nassuiaatini taaneqartoq, piginnittuulersoq qanorluunniit pisoqarpat sapaatit akunneri pingasut tikillugit suliffeqarfimmik tigusereernermit utaqqisinnaasoq sulisartut kattuffigisaannut ilisimatitsissuteqarnissaminik isumaqatigiissummik pineqartumik atsiorumajunnaaratarsinnaanissaminik. Aalajangiisooqataasariaqartorli tassaasariaqarpoq piginnittuulersoq aalajangersagaq malillugu periarfissaqassammat naaggaarsinnaanissaminik, ilutigalugulu sulisartut illersugaassammata suliarnik aaqqiagiinngissutit pillugit aaqqissusseriaatsip iluani.

GA-p aamma kissaatigaa § 5, imm. 3 peerneqassasoq, tamatumani taallugu aalajangersagaq naapertuutinnngitsoq, kinguneqarsinnaasorlu piginnittuulersup isumaqatigiissutinik arlalinnik sumorsuarmut isumaqatigiinniartariaqarnissaa.

Taamaakkaluortoq nalilerneqarpoq aalajangersagaq sulisartunut pingaaruteqartuusoq suliffeqarfiat tunniunneqassappat isumaqatigiissuteqarfiginngisaannut, piginnittuulersorlu kattuffimmut allamut isumaqatigiissusiorsimappat suliat pineqartut pillugit. Aalajangersakkattaaq kingunerissavaa sulisartut pineqartut kattuffitsik aqquqigalugu piunasaqaateqarsinnaassammata piginnittuulersumut aningaasarsiatigut atorfeqarnermilu atugarisat pillugit isumaqatigiinniartoqarnissaanik. Tassunga atatillugu malugeqquneqarpoq isumaqatigiinniartussaataaernerup taaneqartup mattutinngimmagu ilutigalugu ujaruisoqarsinnaanera illuatungeriisut akornanni suleriutsit malillugit aaqqiissutissarsiortoqarsinnaanissaa.

GA-ttaaqq malugeqquaa direkturrit (pisortat) sulisartunut ilaatinneqartariaqanngitsut, soorlulusooq pingaarnertut tunngaviusumik aamma maleruagassaasoq, takukkit nassuiaatini § 1, imm. 1-imut nassuiaatit, tamatumani direkturrit sulisartutut aatsaat taaneqarsinnaassammata assersuutigalugu ima inissisimasooqarpat direkturi isumaqatigiissut malillugu atofeqartitaasoq, pineqartoq direkturip isumaqatigiissutaa malillugu ilaatinneqanngitsooq aammalu suliffeqarfimmik tunniussinermut ilanngullugu direkturip soraarnissaa pillugu immikkut isumaqatigiissusiortoqarsimangippat, soorlu aamma taaneqartoq § 1, imm. 1-imut nassuiaatini.

Peqqussutissatut siunnersuummi aalajangersakkanut ataasiakkaanut nassuiaatit

§ 1-imut

Aalajangersakkami siunnersuutip atuuffia aalajangersarneqarpoq.

Aalajangersakkami imm. 1-imi oqaaseqatigiinni siullerni taaguutip "sulisartut" atorfeqarnera killiligaavoq atuuttussanngorlugu inunnut peqqussut malillugu illersorneqartussanut, takuuk siunnersuummut nalinginnaasumik nassuiaatit. Kingullertut taasami erseqqissarneqarpoq killiliineq pineqartariaqartoq Kalaallit Nunaanni sulisartoq pillugu taaguummot atuuttut mianeralugit. Maleruagassat tunngavissiippat atorfeqartoqarneranik inissisimasooqarnissaa, taamatullu sulisitsisoq peqqusisinnaatitaassasoq sulisartup malittariaqagaanik, ilaassallutillu allassimangikkualuarlutik qullersaasoqarneranut malittarinnittussaasoqarneranullu tunngasut, soorluttaaq sulisussaataasoqarlunilu naalagarsiortussaataasoqartussaassasoq. Sulisut siulersuisuni aallartitaat taakkulu sinniisussaat sulisartutut nassuiaatigineqartumut ilaatinneqassapput, naak siulersuisuni suliaqarnermik inissisimasuugaluarlutik. Inunnulli suliffeqarfimmik piginneqataasunut atatillugu ajornartorsiutaasoq ersarlunnerusinnaavoq. Taamaattorli inuit atorfinitsitsisarnermi inatsisitigut nalinginnaasumik maleruagassat naapertorlugit soraarsinneqarsinnaasut nalinginnaasumik maleruagassatut sulisartutut nassuiaatigineqartumut ilaatinneqassapput. Namminersorlutik inuussutissarsiutaateqartut suliffeqarfigisamut suliassanik suliaqartartut

pineqartillugit nalinginnaasumik atorfeqartitaaneq pineqarnaviannigilaq, pineqartut suliffeqarfimmik ingerlataqartarmata namminneq akilikkaminnik aningaasaqarnikkullu iluanaaruteqarniarnerminni annaasaqaatigisinnaasaminnik. Taamatuttaaq tamanna atuutissaaq inunnut suliffeqarfimmi siusinnerusukkut atorfeqartitaasimariarlutik kingorna namminersorlutik inuussutissarsiuteqalereernermik suliffeqarfimmik taassumaluunniit ilaannaanik piginnittuulersunut.

Siunnersuut tamatuma saniatigut taamaallaat aamma atuutissaaq sulisartunut piffissami tunniussinermi/piginnittuulernerme suliassaqarnerminnik isumaqatigiissuteqareersunut imaluunniit atorfeqareersunut.

Sulisartut illersugaanerat sulisartunut tamanut ukioqassutsit qanorlu sivisutigisumik sulereersimaneq apeqqutaatinnagit tamanut atuuppoq.

Taamatuttaaq siunnersuut pissutsit tunngaviusut naapertorlugit aamma atuussinnaasassaaq taartaasartunut, tamatumani pissutsit imaattarmata inuk taartaasartussatut atorfeqartinneqarpat tamanna immiini tunngavilersuutaasinnaangimmat siunnersuut malillugu sulisartutut isigineqannginnissaanik, soorluttaaq aamma tamanna atuutissasoq assersuutigalugu pisortat aningaasarsianut tapiiffigisaannik il.il. suliffimmik sungiusarnissamik isumaqatigiissutit tunngavigalugit atorfeqartitaasunut. Apeqqut tamanna aalangiiffigineqassaaq atorfeqartitaanerup pineqartup sivisussusia tunngavigalugu, tamatumani piviusut tunngavigalugit pissutsit imaannersut nalinginnaasumik atorfeqartitaanertulli nallersuunneqarsinnaasumik inissisimasoqarluni.

Direkturrit (pisortat) pingaarnertut maleruagassatut taaguummot sulisartumut ilaatinneqassanngillat.

Tassunga atatillugu malugeqquneqassaaq assersuutigalugu pisortat ingerlataqarfiini qullersaanerpaasoqarsinnaammat forstaderit, inspekturrit aamma qullersatut il.il. inissisimasunik, taamatullu tunngaviatigut sulisartumik taaguummot ilaatinneqassallutik pineqartut aningaasarsiatigut atorfeqarnermilu atugarisatigut namminneq killilimmik sunniuteqarsinnaasarmata.

Sulisartutut inissisimanissamat piumasaqaat aamma atuuttussaassaaq tunniussineq sioqqullugu kingornalu, taamaasilluni direkturi tunniussinerup kingorna sulisartutut ingerlaqqittoq siunnersuut malillugu pisinnaatitsissuteqarsinnaassanani, soorluttaaq suliffeqarfimmik piginnittoq tunniussinerup kingorna suliffeqarfimmi sulisartuuleruni siunnersuummut aamma ilaatinneqarnaviannigisoq.

Imm. 1-imi oqaaseqatigiinni siullerni siunnersuutigineqarpoq peqqussutissatut siunnersuut atuutissasoq suliffeqarfinnik tunniussisarnermut atatillugu, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaanni erseqqissarneqartoq tunniussineq/piginnittuulerneq qanoq paasisariaqarnersoq. Tassunga atatillugu piumasaqaataavoq inuttut imaluunniit inatsisitigut pisinnaatitaasumik pisussaatitaasumillu nutaamik piginnittoqalersimassasoq. Taamaasilluni siunnersuut atuutissaaq isumaqatigiissusiamut ilaatillugu imaluunniit inatsisiliornikkut inuttaanik

imaluunniit inatsisitigut pisinnaatitaasumik pisussaatitaasumillu suliffeqarfiup ingerlanneqarneranik akisussaasumik taamatullu sulisitsisutut sulisartunut pisussaaffigisassat pissutigalugit tiguisussamik paarlaattoqartillugu, tamannaallunilu tunngaviusunut aalajangiisuusoq tunniussinerup/pisinerup siunnersuummut ilaatinneqarneranut. Tassunga atatillugu piumasaqaataavoq suliffeqarfimmik piginnittumiit piginnittussamut allamut nuussisoqarsimanissaa, soorlutaaq "piginnittoq" taannaassasoq inuttut imaluunniit inatsisitigut pisinnaatitaallunilu pisussaatitaasuusoq, suliffeqarfimmut inatsisitigut akisussaasutut. Tunngaviatigut apeqqutaasussaangitsutut nalilernerqarpoq tunniussineq/piginnittuulernerq qanigisamut pinersaq, pineqartut inuttut inissisimasuugaluarpata imaluunniit tunniussineq/piginnittuulernerq inatsisitigut pisinnaatitaallutillu pisussaatitaasut akornanni pigaluarpat, assersuutigalugu ingerlatseqatigiiffinnit, ingerlatseqatigiiffittut piginnittutut ingerlatseqatigiiffittullu pigisatut imminnut attuumassuteqartutut.

Soorlu taaneqareersutut tunniussineq pissaaq isumaqatigiissusiornikkut imaluunniit inatsisiliornikkut. Kingullertut taasaq aatsaat pisussaassaaq pisortat suliffeqarfiutaat namminersortutut inatsisitigut tunngaveqalerluni allanngortinneqarpat, takuuk nassuiaatini imm. 2.

Siunnersuulli naatsorsuutigineqarpoq atorneqarajunnerusassasoq pisinissamik nalinginnaasumik isumaqatigiissutinut atasumik piginnittuulersoqartillugu. Tassunga atatillugu najoqqutarisassanik piumasaqaatitaqartitsisoqanngilaq, tamatumani oqaasertalinngikkaluarlugu tunniussinissamik isumaqatigiissut pissutsit tunngavigalugit siunnersuummut ilaassammat, tamatumanilu tunniussineq piviusunngortinneqassappat ingerlatsineq ingerlaqqiinnartussanngorlugu. Taamaattumik suliffeqarfimmik inummit imaluunniit inatsisitigut pisinnaatitaasumit pisussaatitaasumilluunniit ingerlateqqinneqarpat, apeqqutaanani isumaqatigiissummik imaluunniit tunniussinermik immikkut takutitsisoqarsinnaanersaq, tamanna siunnersuummut aamma ilaatinneqarsinnaassaaq. Aalajangiisuusussaq tassaasariaqassaaq sulisitsisutut ilumut paarlaattoqarnerisooq aammalu suliffeqarfiup "nuunneqartup" ilisarnaatini atuinnaarneraa.

Taamaasilluni aamma isumaqatigiissuteqarnikkut tunniussisoqarlunilu piginnittuulersoqarsimassaaq tunniussinermut/piginnittuulernermut atatillugu akiliuteqartitsisoqanngikkaluarpalluunniit, tamatumani tunissutitut ittumik tunniussineq imaluunniit aningaasaateqarfimmut tunniussineq siunnersuummut aamma ilaatinneqarmata. Akerlianik isumaqatigiissusiatut taaneqarsinnaassanngilaq tunniussineq kingornussatut pippat, tamatumani kingornussisooq kingornussarsititsisup pisinnaatitaaffigisai pisussaaffigisaalu maleqqiinnartussaassammagit.

Tamatuma saniatigut siunnersuutigineqarpoq utertitsineq aamma tunniussinermut/piginnittuulernermut taaguummummut ilaatinneqassasoq. Tamanna pisinnaasassaaq pineqartup suliffeqarfini tunereeraluaraa piginnittuulersup suliffeqarfik akilersinnaasimanngippagu, taamaasilluni piginnittuulersup tunniussisullu akornanni isumaqatigiissuteqartoqassalluni tunniussisup suliffeqarfik

uterteqqissagaa, taamatullu suliffeqarfik ingerlateqqilerlugu. Taamatuttaaq attartuermik attartortitsinermillu isumaqatigiissutit tunniussinermut/piginnittuulernermut taaguummumt ilaatinneqarsinnaassapput, pingaartumik pineqartumik piffissami sivisuumi atuuttussatut isumaqatigiissusiaasimappata, piginnittuulernermut tarsiullugu atorneqartussatut, aammalu pineqartup isumaqatigiissusiortup suliffeqarfimmi sulisartoqatigiiaanut sanilliullugu piginnittup sulisitsisutut inissisimanera tiguppagu.

Tunniussinerup/pisinerup isumaqatigiissusiornikkut imaluunniit inatsisiliornikkut pisarnissaat isumaqarpoq suliffeqarfittut kattunnerit siunnersuummut aamma ilaatinneqartut, tamatumani kattunneq isumaqatigiissutit inatsisitigut iliuusaassamat. Tassunga atatillugu maluginiarneqassaaq aktianik imaluunniit piginneqataassutinik piginnittuulernerneq aamma tunniussineq aalajangersagaq malillugu tunniussinertut/pisinertut ilaatinneqassanngimmata.

Attartortitsineq pineqartillugu maluginiarneqassaaq taamaattut aalajangersakkamut ilaatinneqassammata ima pisoqarpat attartortup attartortitsinermik isumaqatigiissutit atorunnaarnerani suliffeqarfiup piginnittuatut inissisimanini annaappagu allallu taamatut inissisimaneq tiguppagu attartortitsinermik nutaamik isumaqatigiissusiorneq naapertorlugu. Taamatut pisoqartillugu naliliiniarnermi qitiutinneqassaaq tunniussisoqarnerneq/piginnittuulernerneq, ingerlatsineq annerusumik kipitinnagu nangeqqinneqarnerneq, taamatullu atuuttussamik piginnittumiit attartortumut tunniussinermut atasumik aammalu attartortumiit attartortuulersussamut tunniussinermut atasumik.

Suliarinnittussarsinikkut tunniussineq aalajangersakkamut aamma ilaatinneqassaaq imaallillugu suliarinnittussarsiaritinneqartut tassaappata kiffartuussinerit imaluunniit suliassat allat aalaakkaasut, allannguinnissap tungaanut pisortat oqartussaasuinit imaluunniit sulisitsisumit namminersortumit isumagineqartut. Taamatut pisoqartillugu aalajangiisuusartussaq tassaassaaq suliassat imaluunniit kiffartuussinerit suliarinnittussarsinissap tungaanut assinganik isumagineqartartussat. Ima pisoqarsinnaammata suliarinnittussarsineq piffissami aalajangersimasumi isumagineqartussat killeqarluni, tamannali immiini aalajangiisuussanngilaq pineqartut aalajangersakkamut ilaatinneqarnerannik naliliiniarnermi, soorluttaaq taamaattut aalajangersakkamut ilaatinneqarqissasut isumaqatigiissut atorunnaarpat suliassallu suliassiisumut utertinneqarpat, taassuma ingerlatsinermik nammineq nangitsivigisassaattut imaluunniit allamut tunniunneqarneranut.

Taamatuttaaq suliarinninnissamut isumaqatigiissusiornermut atatillugu tunniussisoqassaaq/piginnittuulernerneq, tamatumani suliassaq ingerlatarisarlunniit "suliffeqarfittut" taassumaluunniit ilaatut suliarinnittussamut isumaqatigiissusiornikkut nuussinertut taaneqarsinnaappat. Assersuutigalugu ingerlatarisartakkamik pioreersumik, tunniussisumit tunniussinissaq tikillugu ingerlanneqartunik, tunniussisoqarpat suliffeqarfimmik tunniussisoqarsimassaaq aalajangersakkamut ilaatinneqartumik. Akerlianik ingerlataq nutaarluinnaq ingerlanneqarsimanngitsoq pineqarpat, taanna aalajangersakkap avataaniissaaq.

Suliarinninnissamut isumaqatigiissummik ingerlareersumik inaarsaaneq tassunga atatillugu suliffeqarfimmik tunniussinertut, aalajangersakkap iluaniittutut, isigineqarnissaa qularnarpoq, taamaalilluni pingaarnertut sulisussarsiarineqartoq, suliaseqqitami suliassanik inaarsaasoq, aalajangersakkap avataaniissaaq, imaassimappat pingaarnertut sulisussarsiarineqartup suliaseqqitami suliassai kisiisa inaarsarniarai, tassalu siunertarinagu kingullertut taaneqartup suliffeqarfiata ilaanik ingerlatseqqinnissaaq. Kingullertut taasaq tunngavilersorneqarsinnaavoq imaassammat pingaarnertut entreprenurip assersuutigalugu ikorfartortitut entreprenurerisami pigisai aalaakkaasut imaluunniit sulisorisai tiguniangikkai.

Taamatuttaaq aamma taaneqarsinnaapput pingasuittut inissisimasartut, tamatumani piginnittoq suliassamik suliffeqarfimmik piffissamut aalajangersimasumut suliarinnittussarsierarluni nutaamik suliariumannittussarsioreernerup kingorna suliassamik pineqartumik suliffeqarfimmik nutaamut tunniussilluni. Taamaattoqartillugu qularnassaaq suliffeqarfiit taakku marluk akornanni isumaqatigiissusiatigut allatigulluunniit attuumassuteqartoqarsinnaanissaa, nalinginnaasumik unammilleqatigiittuussajunnarsimmata. Pineqarpatalumi sulisuusussat taakkuusut assingi, tamanna tunngaviussaaq suliffeqarfimmik tunniussinertut, taamatullu aalajangersakkamut ilaatinneqartutut, soorluttaaq aamma aalajangiisooqataassasoq suliassamik tigusinissaaq sioqqullugu suliffeqarfiit taakku marluk akornanni attaveqartoqarsimanersoq aammalu suliffeqarfiup nangitsisussap atortussat allaluunniit pigisat aalaakkaasut aalaakkaanngitsulluunniit ilanngullugit tigusimanerai. Taamaattumik apeqqut aalajangiiffigineqassaaq nalilerlugu suliffeqarfiup atorunnaartup aamma suliffeqarfiup nangitsisup akornanni pisarialimmik assigiissuteqartoqarnersoq. Akerlianik suliffeqarfiup nangitsisup ingerlatarisaanut atatillugu pineqartoq tassaassaaq suliffeqarfik nutaaq, taamatullu aalajangersakkap iluaniinnavianngitsoq, tamatumani suliffeqarfimmik tunniussisoqarsimanavianngimmat.

Aamma siunnersuummi § 1, imm. 1 oqaaseqatigiit siulliit malillugit pineqartussaaq tassaatinneqarpoq "suliffeqarfimmik taassumaluunniit ilaanik" tunniussineq. Taamaattumik aalajangersagaq ima paasineqassaaq taaguutigitinneqartumi suliffeqarfiit assigiinngiaat tamarmik pineqarmata, namminersortuuppata aamma pisortanit pigineqarpata, apeqqutaatinnagu suliffeqarfimmik inuttut pigisatut, ingerlatseqatigiiffimmi imaluunniit peqatigiiffitsigoortumik allatigulluunniit suliffeqarfilioriaatsitigut ingerlanneqarnersoq, taamatullu annertuutigut nalornissutigineqarsinnaasunik pilersitsiviumissaa tunngavissaqassagunarani.

Akerlianik ajornakusoorsinnaassaaq aalajangerniassallugu "taassumaluunniit ilaanik" qaqugukkut atuuttuussanersoq. Siunnersuummi malillugu aalajangersagaq aamma atuuffiusussaavoq tunniussineq ingerlatarisamut taamaallaat atuukkaluarpulluunniit, suliffeqarfimmik aqutissarsiviusumik pissarsiviusumillu taamaallaat atugassatut, soorluttaaq aalajangiisuunngitsoq ingerlatarisap assersuutigalugu suliffeqarfiup siunertaanut atasumik pisariaqarnissaa imaluunniit ingerlatarisap tunniussisumut taamaallaat iluaqutaajumaarnissaa. Tassunga atatillugu tunngaviatigut apeqqutaanngilaq sulisitsisooqqaartup suliffeqarfigeriikkani ingerlateqqinneraa unitsinneraaluunniit, tamatumani aalajangiisuusoq tassaassammat nuussineq tunngavigalugu ingerlatarisartakkanik imaluunniit ingerlatanik arlaatigut

nuussisoqarnersoq sulisitsisorilikkamut, ataatsimik amerlanerusunilluunniit atorfeqartitaqartumut. Piffissamulli tunngassuteqartut aamma aalajangiisooqataasinnaapput, tamatumani aaqqissuussinerit nuunneqartut piffissap sivisuup ingerlanerani atorunnaarpata, taamatullu tunngaviusinnaalluni piginnittuulersumut atatillugu pineqassasoq suliffeqarfimmik nutaamik aallarniineq, taamaattumillu aamma suliffeqarfiup atorunnaartup ingerlatarisartagaanik ingerlatarisartagaanilluunniit tunniussineq, takukkit matuma kinguliini taasat piffissamut tunngassuteqartut pillugit malitassat. Taamatutaaq sulisartut illersorneqarnissaannut atatillugu suliffeqarfiup ilaanik tunniussineq siunnersuut malillugu suliffeqarfimmik ilivitsumik tunniussinertut naleqqersuunneqartarpoq.

Suliffeqarfiup ilaanik tunniussisoqarnersoq pillugu apeqquummik nalornisoortoqartillugu tamanna aalajangiiffigineqartariaqarpoq pineqartoq pillugu aalajangersimasumik naliliinikkut, ilaatigut ingerlatarisamut tunniunneqartumut atatillugu sulisunik ilaqartitsisoqarnersoq aammalu ataatsimoorussamik naliliinermi pissusissamisoortutut nalilerneqarsinnaanersoq taakku ingerlatarisat tunniunneqartut ilaannut ilaatinneqarnissaat. Aalajangersagaq naatsorsuutigineqarpoq suliffeqarfiit ilaannik teknikkikkut, inigisamigut imaluunniit suliffissaqartitsinikkut malitassat sulilu ingerlanneqartunik tunniussisoqartillugu atorneqarnerusassasoq. Aalajangiinissamut qitiusussatut maluginiagassaavoq siunnersuut ataatsimut isigalugu aatsaat atorfissaqalersarmat suliffeqarfik tunineqartillugu. Taamaattumik suliffeqarfimmik tunniussineq isumaliortaatsimut naleqquttumik nalileraanni tassaasariaqassaaq aningaasaqarnikkut aaqqissuussiviusoq, nuussereernerup kingorna allanit nakkutigineqalersoq. Taamaattumik aalajangiisuusumik malitassarisariaqartoq tassaasariaqassaaq pineqartoq tunniunneqartoq aningaasaqarnikkut ingerlassaassasoq, tunniussereernerup kingorna suliassat tunngavigalugit naliliigaanni suussutsimigut allannguiffiunngitsoq, imaappoq tunniunneqartup suliassarisartagai, sulisui, atortui, nunami sumiiffigisaa pineqartup isumagisassarisai il.il. Allatut oqaatigalugu naliliineq katigunneqassaaq suliffeqarfiup suliffissuulluunniit sorliup pineqarnerannut apeqquummut, qanoq pigisanik aalaakkaasunik piginnittuulersoqarsimaneramik, assersuutigalugu illuutunik aamma pigisanik nuunneqarsinnaasunik, pigisanik aalaakkaanngitsunik, piginnittuulersup sulisorineqarsinnaasut amerlanersaannik tigusineramik, ingerlatarisartakkat tunniussineq sioqqullugu tunniussereernerullu kingorna ataatsimut nalilerlugu taakkuuginnarnerannik aammalu suliffeqarfiup ingerlatsinerata tunniussinermut atatillugu unitsinneqarsimasinnaaneranik.

Suliffeqarfiup suussutsiminik tigungminniinnarneramik naliliinissamut atatillugu aallaqqaammut naapertuutissaaq aalajangeriissallugu suliffeqarfik pineqartoq suunersoq aammalu suliffeqarfittut ingerlatarisartagai suunersut. Tassunga atatillugu assersuutigalugu nioqqtissiorfiup annerusumik ilisarnaatigissavai pigisat aalaakkaasut, soorlu maskiinat, akerlianik eqqiaasoqarfiup nalinginnaasumik ilisarnaatiginerussallugit sulisorineqarsinnaasut, atorfeqartitani. Tamatuma kingunerissavaa tunngavissarititaasut matuma siuliani taariikkat sutigut pingaarnersiorfigalugit naliliiniarnermut apeqqutaassammat tunniussinermut apeqqutaasimanersoq ingerlatarisartakkat suut pineqartuuneri, aammalu suliffeqarfimmi pineqartumi nioqqtissioriaatsit imaluunniit ingerlatseriaatsit suut atorneqartarnersut. Imaappormi aningaasaqarnikkut ingerlassaq suliaqarfiusartut

ilaanni ingerlanneqarsinnaasarluni atortunik tigussaasunik tigussaangitsunilluunniit annerusumik atugaqanngikkaluarluni, taamaattumillu tunniussinnermut atatillugu tamakku amigaataagaluarpataluunniit tamanna aalajangiisuusariaqassanani ingerlassap tunniussereernerup kingorna attatiinnarneqarnissaanut.

Taakku saniatigut, tunniussinissamik erseqqissumik isumaqatigiissuteqartoqartinnagu, pingaarnertut ingerlanneqarsinnaavoq suliffeqarfiup pineqartup ilaa tunniussereernerup kingorna pisarnermisut ingerlaqqiinnarnersoq imaluunniit tunniussineq pinersoq ingerlatassamik allamik aallarniinissaq siunertaralugu. Kingullermut taasamut atatillugu tunngaviusinnaavoq assersuutigalugu illuutunik imaluunniit pequtunik il.il. piginnittuulersoqarsimanersoq ingerlatisartakkani allarlunnaqqinnaamut atugassanik. Suliffeqarfiulli immikkoortuata pineqartup ingerlatisartakkaminik tunniussereernerup kingorna annerusumik allannguutitaqanngitsumik ingerlateqqiinnarpagit, tamanna tunngaviusaaq pineqartup aalajangersakkamut ilaatinneqarnissaanut, ingerlatisartakkat nuunneqartut annertussuserisaat apeqqutaatinnagu.

Suliffeqarfiup annerusumik ilisarnaatigitillugit maskiinaqarnini allatigullu ingerlatsinnermut atortussat pingaarnertut ingerlanneqarsinnaavoq tunniussinnermut atatillugu taamaattumik maskiinanik allatigulluunniit ingerlatsinnermut atortunik tunniussisoqarsimanersoq tunniussisumiit piginnittuulersumut. Tamanna pisimappat naliliinermi tunngavissaanerulissaaq tunniussat pineqartut aningaasaqarnikkut aaqqissuussiviusuunersut, taamatullu suliffeqarfiup suussusianik atuiffiujunnaarnersut, taamaappallu aalajangersakkamut ilaatinneqartussaassallutik. Akerlianik paasisatut aamma inarneqarsinnaavoq ingerlatsinnermi atortut aalaakkaasut suliffeqarfiup pingaarnertut ilaanut ilaappata, taakkulu tunniussinnermut atatillugu nuunneqanngippata, tunngavissaassammata suliffeqarfiup suussusiata attatiinnarneqarsimannginneranut.

Suliffeqarfiup ingerlatisartagai annerusumik pisinnaatitaaffinnut aalaakkaangitsunut tunngaveqarsimappata, assersuutigalugit nioqqusiamik nutaamik illersuutunik, nioqqussiat ilisarnaataannik, tutsuiginassutsinik assigisaannillu, naliliiniarnermi qitiutinneqassaaq suliffeqarfiup ilaanik tunniussinnermi pigisanik nalilinnik taamaattunik tunniussisoqarsimanersoq.

Pingaartumik ingerlatisartakkat tunniunneqartut annerusumik pisuuppata sulisoqatigiit kiffartuussisarnermik suliaannik imaluunniit sulisutigut allatigut isumagisartakkanik, sulisunik pineqartunik sulisitsisunngortumut tunniussineq naliliinissami aalajangiisuussaaq suliffeqarfimmik tunniussisoqarnersoq. Imaappat piginnittuulersup sulisinnaasut suliffeqarfiup suussusianut ilisarnaataasut amerlanersaat sulisorilerai, sulisorisallu tunniussereernerup kingorna pisarnermittut suliaqaannassasut, taamatullu piginnittuulersut ingerlatisartagariikkat ingerlateqqiinnarnagit, kisiannili aamma sulisorisat amerlanerpaartaannik piginnaasaqarfisannillu, tunniussisup suliassatut immikkut isumagisartagaanik, erseqqissumik tunngavissaasinnaassaaq tunniussisup suliffeqarfiutaata ilaanik tunniussisoqarsimaneranik apeqqutaatinnagu tunniussisoq ingerlatisarereertakkaminik ingerlassiinnarnersoq. Taamatuttaaq aamma mattunneqarsinnaanngilaq tunniussisoqarsimanagera aamma pineqarsinnaammat unnit

tunniussineq sulisunut ikittuinnarnut attuumassuteqaralarpat, pingaartumillu tamanna atuutissalluni suliffeqarfiup suussusia attatiinnarneqarpat. Assersuutigalugu eqqiaatileqatigiiffiup ingerlataqarfimmik eqqiaasarneq eqqiaatileqatigiiffimmit allamit tiguppagu, taamatullu eqqiaasutut ikiortit marluk eqqiaatileqatigiiffimmi atorfeqarfeqarfigeriikkaminni suliarisartakkatik ingerlateqqiinnarlugit, suliffeqarfiup suussusia taannaassaaq eqqiaatileqatigiiffinngortoq pisussaassalluni ilaatigut isumaqatigiisummik eqqiaatileqatigiiffioreersimasup atsiugaanik malinninnissamik.

Suliffeqarfiup suussutsiminik attassiinnarsimaneranik naliliiniarnermi aamma pingaaruteqassaaq piginnittuulersup tunniussisup pisisartuinik tiguisimanersoq, tamanna kingullermut taasamat tunngaviussalluni suliffeqarfiup allanngortinnagu ingerlateqqiinnarneqarnissaanut. Tamatumunnga atasumik naliliiniarnermi ilassutitut aamma qitiusumik apeqqutaassaaq, assersuutigalugu avammut kalerrivissortigoorlugu (annonce) nalunaarutiginnittoqarsimanersoq taallugu suliffeqarfik tunniunneqarsimasoq taaguutsit assersuutigalugit "ingerlatsisutaarpoq", "piginnittoq nutaaq", "ingerlateqqinneqarpoq" il.il. atorneqarnerannik, soorlutaaq tunniussisumit inassuteqaat soorunami takussutissaassalluni suliffeqarfimmik ingerlatitseqqiisussamat tunniussisoqarsimasoq.

Akerlianik pineqarpata pigisanik nalilinnik ataasiakkaanik tunniussineq, taamatullu inuit akuusut assignngippatigit, soorluttaarlu suleriutsinillu imaluunnit nioqqutissianik tunniussinermi annertuumik allannguisoqarsimappat, qularnarpoq tamatuma suliffeqarfimmik pineqartumik tunniussisoqarsimaneranik taasaqartoqarsinnaanissaa.

Taamatutaaq piffissalersuutigisat aamma apeqqutaasinnaapput. Suliffeqarfiup tunniunneqartup aamma pigineqalertup akornanni suussutsimik assignittoqarpat imaluunniit suliffeqarfik "nutaaq" ingerlatsinini piffissamat pisumut sanilliullugu nangippagu suliffeqarfiup "pioreeraluartup" atorunnaarnera malitsigiinnavillugu, pisut tunngavigalugit nalinginnaasumik imaattoqarsinnaassaaq siunnersuut matumani aamma atuutissalluni. Akerlianik, suliffeqarfiup atorunnaartup atorunnaareernerata kingorna piffissaq siviisooq ingerlareersimappat suliffeqarfiup nutaap aallarnisarneranut imaluunniit suliffeqarfioreersimasup ingerlatarisartagaanik nangitsinerup taamaalereernerup kingorna, taakku tunngaviunerussapput pineqartoq tassaassasoq suliffeqarfimmik nutaamik aallarniinermik, taamatullu pineqassanani suliffeqarfimmik tunniussisimaneq, apeqqutaanani aamma suussutsimik assignittoqarnersoq, akerlianik paasissutissaateqartoqanngippat tunngavissaasinnaasunik pineqartup isumaqatigiissutigeriikkatut tunisaaneramik. Assersuutigalugu, suliffeqarfiup, pioreersup ingerlatarisartagaani, sivikitsumik sulinnigiffeqartoqareernerata imaluunniit sapaatip akunnerata naanerata kingorna erngerluni nangippagit, tamanna tunngaviussaaq suliffeqarfimmik ingerlanneqartumik piginnittuulersoqarsimasoq.

Siunnersuutip nunap sumiiffianik atuuffigisassaanut atatillugu, siunnersuummi § 1, imm. 1-imi oqaaseqatigiinni siullerni taaneqarpoq siunnersuut atuutissasoq Kalaallit Nunaanni suliffeqarfinnik tunniussinermi. Taamaalilluni siunnersuummut atuuffiussaaq suliffeqarfinnik Kalaallit Nunaanni tunniussaasunut, apeqqutaatinnagu piginnittoq pineqartoq nunami allami najugaqartuunersooq. Akerlianik, siunnersuut

atuuffiussanngilaq suliffeqarfimmik nunami allami piginnittumut Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik najugaqarluni tunniussisumut. Taamatuttaaq ilisimatitsissutigineqarsinnaavoq Europami nunat arlalissuit pisussaataammata suliffeqarfimmik tunniussisoqartillugu sulisartut inatsiseqartitsinermi illersugaanerart pillugu maleruagassat taamaattut pisussaaffeqarfigimmatigik EU-mit maleruagassiaq tunngavigalugu, soorluttaaq Danmarkimi inatsisiliaq atuuttoq suliarineqarsimasoq maleruagassiaq taasaq kingulleq tunngavigalugu.

Taaneqartut saniatigut siunnersuummi § 1, imm. 2-mi oqaaseqatigiit siulliit malillugit taaneqarpoq siunnersuummi pineqartut tassaasut suliffeqarfiit namminersortut taamatullu aamma pisortat suliffeqarfii, taamatullu matuma siuliani taaneqareersutut tamanna ima paasineqassasoq mianerineqassanani suliffeqarfik qanoq aaqqissuussamik ingerlanneqarnersoq. Taamaasilluni siunnersuutigineqarpoq siunnersuut atuutissasoq suliffeqarfimmik tunniussinernut tamanut, apeqqutaatinnagu suliffeqarfik pineqartoq suliassanik sunik ingerlataqarnersoq. Taamaakkaluartoq ilutigalugu aamma siunnersuutigineqarpoq kingullertut taasaq atuutissanngitsoq suliassanut pisortat oqartussaasuittut nuussinermut atatillugu suliaannut, takuuk aalajangersakkami oqaaseqatigiit aappaat. Tamatuma saniatigut taamaasilluni § 1, imm. 1-mi oqaaseqatigiit aappaat malillugu taaneqarpoq siunnersuummut ilaatinneqartoq suliffeqarfiit namminersortut aammalu pisortat suliffeqarfiutaat, apeqqutaatinnagu tunniussineq pisimanersoq isumaqatigiissusiornikkut imaluunniit inatsisiliornikkut. Assersuutigalugu siunnersuut atuutissaaq kiffartuussissuummut pisortat oqartussaasuinit ingerlanneqarsinnaaneranik akuersissutitalerlugu suliffeqarfimmik namminersortumut tunineqartumut, tamatumanili ingerlatarisartagaq pineqartoq pisortat oqartussaasuisut ingerlatsinissamik imaqanngippat. Assersuutigalugu pineqartoq tassaasinnaavoq pisortat nalunaarasuartaateqarnikkut atortuinik imaluunniit assartuisarnikkut atortuinik ingerlatsinissamut tunngassuteqartut, taamatullu akitsuutinik assigiinngitsunik akiliisitsisararluni aaqqissuussinerusoq atuisartunut atugassiatut. Tamakku saniatigut assersuutigalugit eqqiaanermik aamma aserfallatsaaliinermik suliaqartarnerit, allakkerisarnerit, inunnik angallassisarnerit, imermik pilersuinerit, eqqaavilerinerit, meeqqeriviit aammalu biilit unittarfiinik ingerlatsinerit pisortat oqartussaasuisut ingerlatsinertut aamma pineqarnaviangillat.

Taamaasilluni § 1, imm. 2-mi oqaaseqatigiit siullianni taaneqarpoq siunnersuutip atornissaanut aalajangiisuunngitsoq suliffeqarfik ingerlanneqarnersoq aningaasaqarnikkut iluanaaruteqarnissaq siunnertaralugu. Taamaattumik apeqqutaanngilaq suliffeqarfik inuussutissarsiutitigut siunnerfilimmik kisiat ingerlanneqartuunersoq, assersuutigalugu pisiniartarnermik, tuniniaasarnermik, nioqqutissiornermik/tunisassiornermik, kiffartuussissutitigut imaluunniit suliffeqarfik assersuutigalugu mianerisassaalluarititaasunuinnaq ingerlanniarneqarnersoq, assersuutigalugu inunnik ikiuiniarnermik siunertaqartunut. Tassunga atatillugu aalajangiisuusussa qassaasaaq suliassat isumagineqartartut ilumut nangeqqinneqarnersut imaluunniit inatsisitigut pisinnaatitaasumik pisussaataasumillu tiguneqarnersut assingunik assingusunilluunniit aaqqissuussivigalugit.

Taamatutaaq § 1, imm. 2-mi oqaseqatigiit aappaanni taaneqarpoq pisortat aqutsisoqarnikkut oqartussaaffinik aqutsinikkut imaluunniit inatsisitigut nutaamik aaqqissuusseqqinnerit imaluunniit pisortat aqutsinikkut oqartussaasuisa akornanni aqutsinikkut oqartussaaffinnik nuussinerit siunnersuutip atornerata avataaniittut. Aalajangersagaq ima isumaqarpoq pisortat ingerlatsiviini nutaamik aaqqissuusseqqinneq imaluunniit pisortat oqartussaasuisa akornanni ingerlatsiviit suliassaannik nuussinerit siunnersuummut ilaatinneqanngitsut. Kingullertut taasamut atatillugu assersuutigalugu tassaasinnaavoq Akileraartarnermut Pisorta qarfiup kommunit akileraarutitigut ingerlatsivittut suliassaasa ilaannik tigusinera, soorluttaaq pineqarsinnaasut ingerlatsivittut peqatigiilluni ingerlatamut suliassanik nuussineq, kommunit arlallit pilersikkaat, tamatumani siunniullugu kommunit pineqartut ingerlatsivitsigut suliamninnik pitsaanerulersitsinissaat. Soorlu kingullertut taasaq malillugu takuneqarsinnaasoq pisortat aqutsisoqarfiannik nutaamik aaqqissuusseqqinneq imaluunniit aqutsinikkut ingerlatanik pisortat aqutsiveqarfiisa akornanni pisunik tunniussineq siunnersuut malillugu suliffeqarfimmik tunniussinertut taamaalilluni nalilernerqassanngilaq, tamatumani ima pisoqarsimanngippat iliuuserineqartoq aaqqissuusamik aningaasaqarnikkut tunngaveqarnerusumik annerusumik tunniussineruvissoq. Kingullertut taasaq atuutileratarsinnaassagaluarpoq ingerlatarisartakkanik, soorlu kommunip innuttarisaanut sammisumik paasissutissiisarnermik- imaluunniit pilersaarusiortarnermik imaqartunik nuussisoqaraluarpat, imaluunniit kommunip assersuutigalugu takornariartartut amerlanerulersikkumallugit imaluunniit inuussutissarsiutitigut suliniutit amerlanerulersikkumallugit, tassungalu atatillugu ingerlatarisartakkanik pineqartunik ingerlatsiveqarnikkut peqatigiilluni ingerlassarisamit taamatullu taakkuninnga isumaginnittartuugaluamit tigusigaluarpat, soorunami taaneqartareersutut suussuserisaannik attassiinnarluni. Akerlianik assersuutigalugu suliffissarsiuussisarnermik tunniussineq siunnersuummut ilaatinneqartutut nalilernerqassaaq, qanorluunniit pineqartoq tassaagaluarpat akeqanngitsumik pissarsiaqaataaffiusartoq. Aningaasaqarnikkut aaqqissuusaaernerusartunik tunniussineq pineqarpat, apeqqutaatinnagu tamatumunnga ilutigitillugu pisortat oqartussaanerannik ingerlatsinertut issinnaasumik nuussisoqartoq, tamanna siunnersuummut aamma ilaatinneqassaaq.

§ 1, imm. 2-mi oqaseqatigiit siulliata aamma aappaata akornanni killiliinissamut tunngaviusaaq aalajangersimasumik nalilernerqassammat suliassaq tigupeqartoq aqutsinermut tunngasuunersoq. Tassunga atatillugu assersuutigalugu aningaasarsialeriffimmik tunniussineq oqaseqatigiit aappaannut ilaatinneqassaaq, taamatullu suliffeqarfimmik tunniussinerussanani, akerlianik assersuutigalugu kommunimi atorfeqartit naatsiivilerisut, ilinniartitsisut aamma peqqinnissaqarnermut sulisorineqartut oqaseqatigiit siulliannut ilaatinneqassallutik, tamatumani kingullernut taasanut atatillugu pineqarnaviannngimmata aqutsinikkut suliaasartut, kisianni ingerlatsiveqarnikkut suliaqarneq. Paarlattuatut aamma inernilunneqarsinnaavoq pisortat aqutsinikkut oqartussaaffiannit aqutsinikkut ingerlatanik nuussisoqarpat, assersuutigalugu ingerlataqarfimmut imminut pigisumut, imaluunniit namminersortutut allatigut ingerlatsiviusumut, tamanna suliffeqarfimmik tunniussinerit pillugit aalajangersakkap iluaniissammat, tamatumani ilutigitillugu ima pisoqarpat suliassap isumagineqarnissaanut atugassarititaasunik, soorlu pigisanik nalilinnik pisariaqartinneqartunik, aamma

assersuutigalugit sulisut, nuunneqarpata. Apeqqutilli pineqartup nalinginnaasumik atuuffeqarnissaa qularnarpoq, tamatumani sulisartup inissisimanera inatsisiliakkut nuussinermut atuutsinneqartukkat aalajangersaaffigineqarsimassammat.

Taamatutaaq aalajangersakkap imm. 3-ani allassimavoq suliffeqarfimmik taassumaluunniit ilaanik akiliisinnaajunnaarnermi pigisanik piginnittuulersumut tuniseqqinnermut atatillugu siunnersuut aamma atuutissasoq. Kingullertut taasami pineqarsinnaasoq tassaavoq akiliisinnaajunnaarnermi pigisat suliffeqarfimmik pisisussamut isumaqatiginninniutiginerat. Tassunga atatillugu piumasqaateqartoqanngilaq pineqartoq tassaassasoq suliffeqarfik ingerlasoq, tamatumani ima aamma pisoqarsinnaasarmat suliffeqarfimmik ingerlatsineq unitsinneqarallarsimasoq akiliisinnaajunnaarnerup suliarineqarnerata nalaani. Aalajangersagaq akiliisinnaajunnaarfiusup ingerlatarisartagaanit tuniseqqinnermut taamaallaat atuuppoq, imaappoq assersuutigalugu pigisanik aqutsisunik nuussineq suliffeqarfimmik tunniussinertulli nalilerneqassanani.

Taamatutaaq taaneqartariaqarpoq pinngitsaaliissummik akitsorterussinikkut tigusineq nammineq piumasutsimik isumaqatigiissusiornerunngimmat, taamatullu tigusineq aamma siunnersuummut ilaatinneqarnaviarani. Suliffeqarfilli pinngitsaaliissummik akitsorterussisoqannginnerani nammineq piumasutsimik tunniussisoqarneratigut pisiarineqarpat, assersuutigalugu qularnaveeqqusiiffigisamut akilersimanngisamut tunniussinermut atatillugu, tunniussineq isumaqatigiissusiornermik tunngaveqassaaq, taamatullu siunnersuummut ilaatinneqassalluni. Akerlianik siunnersuut atuutissanngilaq ima pisoqartillugu qularnaveeqqusiiffigisaq illuutigisamik/pigisamik atorineqarsinnaasutut qularnaveeqqusiussilluni tigusippat, apeqqutaatinnagu qularnaveeqqusiiffigisaq piginnittup inissisimaneranik sulisartunut sammisumik inissikkaluarpalluunniit.

Ilutigalugu taaneqarsinnaavoq akilersuineramik unitsitsineramik nalunaarutiginninneq akilersuijunnaarnerlu siunnersuummut ilaatinneqarnaviannngimmata, tamatumani piginnittuunermut tunngasut pineqartut tunngavigalugit allannguisoqareersimanaviannngimmat. Taamatutaaq pinngitsoorneqarsinnaagunannngilaq nammineq piumasutsimik atorunnaarsitsineq tunngavigalugu tunniussineq siunnersuummut ilaatinneqarsinnaanissaa, tamatumani nammineq piumasutsimik atorunnaarsitsineq tassaammat akiitsut pillugit nammineq piumasutsimik aaqqissuussineq, akiitsoqartup taassumalu akiitsoqarfigisaata akornanni isumaqatigiissusiamik tunngaveqartoq, imarisaanullu apeqqutaassallutik suut isumaqatigiissusiorfiunersut. Taamaattumik apeqqut tamanna kingullertut taasaq tunngavigalugu aalajangersimasumik aalajangiiffigineqartartussaassaaq.

Imm. 3-mi oqaaseqatigiit aappaanni siunnersuutigineqarpoq aalajangersagaqartoqassasoq tunniussisup, piginnittuulersup aamma sulisartut aallartitaasa akornanni isumaqatigiittoqarpat aningaasarsiatigut atorfeqarnermilu atugarisatigut malitassanik atuuttunik avaqqutisisoqarsinnaanera isumaqatigiissutigineqarsinnaasoq, tamanna nalilerneqarpat suliffeqarfiup ingerlatseqqiinnarsinnaanissanut isumannaarutaasinnaassasoq. Taamatulli avaqqutsineq aatsaat pisinnaassaaq suliamut attuumassuteqartut pingasuit pineqartut akornanni isumaqatigiittoqarpat. Taamatut aalajangersagaqarneq suliffeqarfiit

tunineqartarnerat pillugu Danmarkimi inatsimmi ilaatinneqanngikkaluarpoq, unnit EU-p peqqussutaa inatsimmut pineqartumut tunngaviusoq taamaattoqarsinnaaneranik periarfissiigaluartoq. Naapertuunnerusutulli nalilerneqarsimavoq taamatut aalajangersagaqartoqarnissaa siunnersuummi ilaatinneqassasoq, tamatumani siunertaralugu suliffeqarfiit ingerlanerliulersimasut isumannaariffiusinnaanissaat, taamatullu suliffinnik isumannaarisinnaanissaq.

§ 1, imm. 4-mi siunnersuutigineqarpoq siunnersuut atuutissanngitsoq umiarsuarnut imarsiortunut, taannaallunilu EU-mi inatsisilerinikkut aamma malinneqartoq. Taaguummumut "umiarsuit imarsiortut"-nut atatillugu taanna ima paasineqassaaq pineqartut tassaammata umiarsuit angallavigisinnaasamikkut killiligaanngitsut umiarsualivinnuinaaq, tatsinuinaaq assigisaannilluunniit imartanuinaaq illersugaaffiusunut. Aalajangersagaq taamatuttaaq aamma tunngavilersugaavoq unammilleqatigiinnikkut atugaasartunik imaannaanngitsunik, imarsiorterup iluani atugaasinnaasartunut, tamatumani innersuussutigalugit nunat allat amerlaqisut umiarsuit imarsiortut nunat taakku assinganik inatsisiliaannut ilaatinneqarnissaat aamma naammassinikuunngimmassuk. Aalajangersagaq taamaasilluni ima isumaqarpoq sulisartut [inuttat] tamarmik umiarsuarni imarsiortuni tamanut atuuttumik siunnersuummut ilaatinneqanngimmata, taamatullu atuulluni apeqqutaatinnagu pineqartut sulerisartuunersut, soorluttaaq apeqqutaanngitsoq sulisartuq [inuttaq] umiarsuaateqartumit atorfeqartitaanersoq imaluunniit assersuutigalugu umiarsuarmi neriniartarfimmik attartuisumit atorfeqartitaanersoq. Taamaasilluni aalajangersakkap malitsigaa umiarsuup angallavigisartagassaanik tunniussisoqartillugu sulisartunut [inuttanut] pissutsit assigiinngitsut atuuttussaatinneqarsinnaasarmata, apeqqutaalluni pineqartoq umiarsuarmi inuttatut atorfeqartitaanersoq imaluunniit taassuma sulinera nunami isumagineqartarnersoq, tamatumani siunnersuut aatsaat atuutilissammat kingullermut taasamut pissutsinut.

Taakku malitsigisaannik aalajangersagaq ima paasineqartariaqassaaq kalaallit imartaanni uuliasiorfiit siunnersuummut ilaatinneqarsimassasut, taamatut pineqartut nikittusasaanatik inissisimasuusarnerat pissutigalugu, taamaattumillu taamaattuni atorfeqartut peqqussutissatut siunnersuut malillugu maleruagassat illersorneqaatigisinnaassallugit.

§ 2-mut

Aalajangersakkap imm. 1-ia innersuussutaavoq suliffeqarfimmik tunniussisoqarneranut atatillugu akiitsugaqarfimmik aalajangersimasumik paarlaattoqartarmat, taamaasilluni tunniussisoq pisinnaatitaaffigisaminit pisussaaffigisaminiillu pisussaataitajunnaartarluni, akerlianik, piginnittuulersoq taakkununnaq inississammat.

Taamaakkaluartoq tunngavigisamut matuma siuliani taaneqartumut sanilliullugu periarfissaanngilaq mattutivissallugu tunniussisup piginnittuulersullu akornanni sulisartumut inatsisilerinermi nalinginnaasumik tunngaviusartut malillugit nammaqatigiilluni akiliisussatut pisussaataitaasinnaasoqaratarsinnaanissaa, tamatumani assersuutigalugu takussutissiisoqarpat tunniussineq siunnersuummik

avaqqutsitsiniarnertut nalilerneqartariaqartoq, taamaasilluni suliffeqarfik sulisartunit annertuumik piumasaqaataasinnaasut pinngitsoortinniarlugit tunineqarpat aningaasaqarnikkut tusiapillattut piginnittuulersumut, kingornalu akiliisinnaajunnaartumut.

Aalajangersagaq malillugu, suliffeqarfimmik piginnittuulersoq piffissami piginnittuulernermi pisinnaatitaaffinnut pisussaaffinnullu tamarluinnarnut inissitarpoq. Tamanna pingaartumik piginnittuulersup pisussaaffigisaanut atatillugu ima isumaqarpoq taanna piumasaqaatinut tamanut akiliisussatut pisussaataaassasoq, apeqqutaanani pineqartut piumasaqaatit tunniussineq/piginnittuulernerq sioqqullugu kingornatigulluunniit pisuusimanagerat, taamatullu pingaartumik pingaaruteqarsinnaasoq sulinngiffeqarnerstutissanut atatillugu.

Imatut inissisimatitsisoqarmat tunniussisup aamma piginnittuulersup akornanni tunniussinermut/piginnittuulernermut isumaqatigiissusiap sulinermik inuussutissarsiuteqartumut sammisumik aningaasarsiat aamma sulinngiffeqarnerstutisiassat il.il. pillugit akiliisussatut pisussaataanerup nikerarsinnaasumik aalajangersagaanera sulisartumut sammisumik apeqqutaanngilaq. Sulisartup pisinnaatitaaffii pisussaaffiilu inatsisitigut taamaallaat aalajangersaaffigineqarput peqqussutissatut siunnersuummi aalajangersakkatigut.

Taamaattumik sulisartup, aalajangersagaq malillugu, isumaqatigiissutit atuutereersup naanissaata tungaanut ilaatigut aningaasarsiatigut- aamma suliffimmi atugareriikkani pigiinnassavai. Aalajangersagaq taamaasilluni qularnaarutaanngilaq aningaasarsiatigut- aamma suliffimmi atugarisatigut isumaqatigiissutit atuutereersup naareernerata ajornerulersitsisoqarsinnaannginnissaanut.

Taamatuttaaq maluginiarneqartariaqarpoq suliffeqarfik akiliisinnaajunnaarnermi pigisamit suliffimmi isumaqatigiissutit nalaani pisiaasimappat apeqqutaalissammat piumasaqaatit suut piginnittuulersup akiligassarissanerai. Taamatut pisoqartillugu tunngaviususaaq tassaasariaqarpoq piginnittuulersup sulisartunit piumasaqaataasut kisiisa akiligassarissagai piffissamit akiliisinnaajunnaartitsisoqarneraniit pisut. Kingullertut taasaq allatut pisinnaasoqavitsinnagu avaqqunneqarsinnaavoq, tamatumani tunniussineq aqqissuussaasimappat akiliisinnaajunnaarnissaq sioqqullugu, taamaasilluni tunniussisup aamma piginnittuulersup taamaallaat utaqqiinnarluarsimallugu akiliisinnaajunnaartitsinissap aalajangiunneqarnissaa. Taamatut pisoqarsimatillugu piginnittuulersoq aamma piumasaqaatinut akiliisinnaajunnaarsitsisoqarnissaa sioqqullugu piumasaqaatinut aamma akiliisussanngortinneqarsinnaavoq.

Taamatuttaaq aamma maluginiarneqartariaqarpoq piginnittuulersup sulisartut sulisinnaanerit tigummiinnarumallugu sulisartut piffissamit akiliisinnaajunnaarsitsisoqarnissaa sioqqullugu piumasaqaatigisimasaat akuersaarpagit piginnittuulersoq tamatumani utertitseqqussuteqarsinnaatitaassammat tunniussisumut, taamatullu akiliisinnaajunnaarnermi pigisanut atasumik qularnanngitsumik piumasaqaataassalluni salliutinneqartutut piumasaqaatit, takuuk akiliisinnaajunnaarnermi pigisat pillugit inatsimmi § 95, Kalaallit Nunaannut atuutilersinneqartoq kunngip peqqussutaatigut nr. 983-ikkut, 16. december 1997-

imeersukkut. Ilutigalugu maluginiarneqassaaq suliffeqarfik akiliisinnaajunnaarnermi pigisanit tunineqarpat, taamatullu akiliisinnaajunnaarnermi pigisat pillugit inatsimmi § 61 malillugu akiliisinnaajunnaartoqartillugu atorunnaarsitsinissamik kalerreereernissamut piffissaliussaasartut sivisoqisut pillugit inatsisitigut periarfissatut aalajangersakkat tunngavigalugit tunineqarsimappat, taamaasilluni akiliisinnaajunnaarnermi pigisat – sivisunerusumik kalerreereernissaq imaluunniit atorunnaarsitsinnaannnginnissaq isumaqatigiissutaasimappat, taamatullu isumaqatigiissummik eqqartuussisutigineqartartut atuuttuurtussat pillugit nalinginnaasumik imaluunniit naammaginatsumik piffissalikkamik kalerreereernikkut atorunnaarsitsisoqarsimappat piginnittuulersoq isumaqatigiissummut inississinnaassanngilaq. Kingullertut taasap immikkut periarfissaqarnera akiliisinnaajunnaarsitsinermik pisartunut attuumassuteqarpoq, taamatullu tamakkunuunatigut mianerisassanut.

Piginnittuulersup piffissami tigusinermi pisinnaatitaaffigisanut pisussaaffigisanullu "taamaaliinnarluni" inissittarnera taaneqareersutut isumaqarpoq piginnittuulersoq piffissami tigusinermi pisinnaatitaaffigisanut pisussaaffigisanullu inissittarmat taamatullu tunniussisoq pineqartunit pisussaataajunnaartarluni. Taamaasilluni akiitsugaqarfiit qaqugukkut nuunneqarnerat taannaavoq ulloq taannarpiaq tigusiffiusoq. Tamatuma kingorna sulisartut ataasiakkaat immikkut nalunaarfigisariaarutissapput piginnittuulersoq taannaalermat sulisartumut pisussaaffigisanut akiliisussaataalersoq. Taamaakkaluartoq sulisartoq tunniussineq pillugu pineranik ilisimatinneqassaaq. Tunniussisup ilisimatitsisussaataanerana inatsisitigut sukumiinerusumik aalajangersaaffigineqarpoq siunnersuummi § 6-imi. Taamatuttaaq malugineqassaaq piffissarpiaap tigusiffiusup pingaaruteqarneranut aalajangiisummat, taamaasilluni tunniussisup piginnittuulersullu ulloq killiliussimasaat apeqqutaanaviarani.

Taamatuttaaq imm. 1-imi aalajangersagaq ima paasineqassaaq sulisartup illersorneqarnissaanut piumasagaataammat sulisartup piffissami suliffeqarfiup tunniunneqarnerani atorfeqarnera atuuttuussammat, imaappoq piffissarpiami tunniussiviusumi. Piffissami tigusinermi ilumut atorfeqartoqarnersoq pillugu ataasiakkaani pisuni apeqqutit atorfinitsitsisarnermut inatsisitigut nalinginnaasumik maleruagassat malillugit aalajangiiffigineqartariaqartassaaq. Taamaakkaluartoq taaneqassaaq sulisartoq piffissami tigusiffiusumi soraarsinneqareersimangitsoq namminerlu piffissaq tigusiffiususaaq sioqqullugu paatsuugassaannngitsumik oqaatiginnissimangitsoq atorfeqarnerminik pisisumi nangitsiniarani, suli atorfeqartutut naatsorsuunneqartariaqarmat. Tassunga atatillugu apeqqutaanngilaq sulisartoq piffissami tigusiffiusumi tunniussisumit aningaasarsiaqartitaanersoq imaluunniit sulisartoq piffissami tassani napparsimanersiuteqarnersoq, sulinnigiffeqarneransiuteqarnersoq imaluunniit naartunermi ernereernermilu ullormusiaqartinneqarnersoq, soorluttaaq tamanna atuuttoq sulinnigiffeqarneq, sakkutuujugallarneq, napparsimaneq assigisaalluunniit pissutigalugit sulinnigikkallartoqarpat.

Ataatsimut isigalugu pisunut ataasiakkaanut aalajangersimasumik naliliisoqartariaqartassaaq pisunut ilanngullugu sulisartunik ilumut aamma akuusoqarnersoq aammalu pineqartut taamatut pisoqartillugu

naatsorsuunneqarsinnaanersut pisisumi sulilersutut. Tassunga atatillugu piginnittuulersoq aamma naatsorsuunneqartarpoq sulisartumit piffissami tunniussiffiusumi soraarsinneqarnissamik nalunaarfigineqarsimasumit piunasaqaataasunut akiliisussaataasutut, taamaattorli piffissami soraarnissami tungaanut pisisumi ingerlaqqittumut. Imaappormi, taama pisoqarsinnaasarnera sulisartup soraarsinneqarnissaanut piffissaliussaq piffissami tunniussiffiusumi qaangiussimangippat, tamanna tunngavissaatinneqarsinnaasarluni atorfeqartitaaneq atuutiinnartoq tunniussinermi. Tamannalumi aamma atuutissaaq sulisartooq soraarsinneqarnissamut piffissaliussap qaangiutereernerani ingerlaqqiinnarpat, aamma utaqqiisaagallartuugaluarpat, soorluttaaq aamma atuutissasoq sulisartooq suliunnaarsinneqarallarsimagaluarpat, taamaattorli piffissap soraarsinneqarfiusussap tungaanut sillimasussaataanerani, uani suliunnaarsitaagallarneq ima sivisutigippat piffissaq tunniussiviusussaq qaangissallugu. Tamannali atuutissanngilaq sulisartooq tunniussinissaq sioqqullugu suliffeqarfimmit peersitaasimappat imaluunniit suleqqittariaarutinneqarsimappat.

Matuma siuliani taaneqartunut ilanngullugu maluginiarneqartariaqarpoq piginnittuulersoq tunniussisup soraarsitsinissamik nalunaarutiginnissimaneranut aamma inissittussaamat, taamaattumillu sulisartumut soraarsinneqarnissamik nalunaarfigineqarsimasumut piffissamilu tunniussivigineqartumi suli soraarsimangitsumut soraarsitsinissamik nutaamik nalunaarutiginnittoqartussaananani. Taamaakkaluatorli piginnittuulersup akiliisussaataaneranut apeqqutaanaviannngilaq pineqartup soraarnera ulloq tigusiffiusussaq sioqqullugu pisussaasimappat. Sulisartooq soraarsinneqarnissamik nalunaarfigineqarsimappat ulloq tigusiffiusussaq sioqqullugu soraartussanngorlugu, taamaattorli piginnittuulersumit ullormi tigusiffiusumi erngerluni atorfinitseqqinneqarluni atorfeqartitaaneq pisisumi nangeqqinneqartutut naatsorsuunneqartariaqassaaq, taamatullu piginnittuulersoq sulisartumut akiliisussaataassalluni. Kingullertut taasaq aamma malitseqarsinnaavoq piginnittuulersoq, kingullertut taasat tunngavigalugit, ilaatigut qanoq sivisutigisumik atorfeqarsimanermut katersanut pisussaalertussaassamat, assersuutigalugulu soraarsitsinermi piffissap soraarnissap tungaanut qaammatini arfinilinni aningaasarsiaqartitsisariaqarsinnaalluni aammalu soraarnersiuteqartitsisinnaalluni, unnit piunasaqaat taamaattoq tunniussisumit siusinnerusukkut aamma akilerneqareersimagaluartooq, assersuutigalugu ukioq ataaseq sioqqullugu.

Atorfeqartitaaneq arlaannik pissuteqartumik piffissami sivikitsuinnarmi unitseqqaneqarsimappat piginnittuulersup pisussaaffii pillugit apeqqutit nalilerneqartariaqassappat sulisitsisumulli mianerisassat malillugit. Tassunga atatillugu aalajangiisuussaaq pineqartooq tasaanersooq atorfeqartitsinermik allaqqussassaannngitsumik unitsitsisoqarsimanersooq. Taamaattumik tunngaviulluinnartumik pingaarnertut maleruagassatut erseqqissumik nalunaarutiginnittoqartariaqaraluarpoq tamakkiisumik suliunnaartitsisoqarsimaneranik, tamatumani atorfeqartitsineq naatsorsuussaassappat sinnersuut malillugu unitsitsivinnertut. Sulisartooq soraarsinneqarnissamik nalunaarfigineqarpat suliunnaarsinneqarlunilu, immaqa akiliisinnaajunnaarnissaq sioqqullugu sulisut allat peqatigalugit, suliffeqarfillu tigusereernerup kingorna suliffeqarfimmit allamit pisiarineqarluni, sulisartooq soraarsinneqarnermi nalaani

arlaannaatigulluunniit naatsorsuutiginnissinnaanaviangilaq atorfinitseqqinneqassalluni, tamatumani sulisartup atorfeqartitaanera sulisut allat peqatigalugit suliffeqarfiullu atorunnaarneratigut erseqqilluinnartumik atorunnaarsinneqarnikuummat. Taamaattumik sulisartooq ullormi tassani suliuunnaarluinnarsimasutut naatsorsuunneqartariaqassaaq, suliffeqarfiup nutaap suliffeqarfimmit akiliisinnaajunnaartumit pigisat pisiarimmagit. Taamaakkaluartooq kingullertut taaneqartumut sulisartumut atatillugu akerlianik aamma inerniliisoqarsinnaavoq, assersuutigalugu pineqartoq soraarsinneqarnissamik nalunaarfigineqareernermit kingorna suliuunnaartussanngortinneqareerluni nalunaaquttat akunnimininngui qaangiutiinnartut, aammalu sullivik suli qimassimatinnagu, piginnittuulersumit atorfinitsinneqarnissamik neqeroorfigineqarpat atugareriikkani malillugit atugassaqartittussanngorlugu, taamatullu qanoq siviutigisumik atorfeqarsimanerminik katersani tigummiinnarlugit. Taamatut pisoqartillugu qularnarpoq sulisartup taassuma piimasaqaateqarsinnaanissaa sulisitsisorisimasaminit peersitaasimasutut inissisimasutut, siunertaralugu peersitaanermut atatillugu arlaatigut ajunngitsorsiaqarsinnaanissaq.

Atorfeqartitaaneq nanginneqarpat, taamaattorli atugarisatigut allannguiffiusumik, taava atorfeqartitaaneq unitsinneqarsimasutut naatsorsuuneqassanngilaq, tamatumani aamma apeqqutaatinnagu nutaamik atorfinitsinneqartinnani soraarsitsisoqarnissaanik nalinginnaasumik nalunaarutiginnittoqarnissaanik inissisimasoqaraluartooq, aammalu nutaamik atorfinitsitsisoqaraluartooq. Kingullertulli taasaq atuutissanngilaq atorfimmu allarlunarmut imaluunniit allanngortinneqarlunarsimasumut atorfinitsitsineq pineqarpat. Assersuutigalugu tamanna pilersinnaavoq sulisartooq atorfimmu nutaamut ikaarsaarpat suliassanik immikkut ittunik angerlarsimaffimininngaanniit piffissap ilaannaani suliaqaannalertussatut, siornatigut soraarsinneqarnissi sioqqullugu tamakkiisumik atorfeqartitaasimagaluarluni arlalippassuarnik allanik suliassaqarluni.

Sulisartunik angerlartitsiinnarnertut taaneqartartut pineqarpata, pigajuttartut suliassaaleqilernernut atatillugu, ilaatigut soorlu suliffissuit ilaanni, taava piginnittuulersooq sulisartut angerlartiinnarneqarsimasut sulileqqinnissaanik tunniussisup pisussaaffigisassaraluaatuulli assinganik inississaaq. Taamaasilluni piginnittuulersooq sulinnigiffeqarnersiutissanut il.il. akiliisussaataitanermut aamma inississaaq. Tassunga atatillugu pingaernerunngilaq angerlartitsiinnarsimaneq sumik pissuteqarsimaneq, imaappooq angerlartitsiinnarsimaneq nalinginnaasumik malitseqarsimaneq atorfeqartitsinermik unitsitsinermik imaluunniit atorfeqartitaanermik atorunnaarsitsigallanermik.

§ 2, imm. 1-imi oqaaseqatigiinni siullerni maleruagassaaq ataatsimoorussamik isumaqatigiissusiatigut aningaasarsiat sullivimmilu atugarisat pillugit maleruagassanut tamanut atuuppoq, taamatullu aamma ilaallutik najukkami isumaqatigiissutit, periaatsit, isumaqatigiissutit assigiimmik atuuttut, isumaqatigiissutit atulikkat il.il. Maleruagassap malitsigaa piginnittuulersooq suliffeqarfimmik tunniussinermi/piginnittuulernermit ataatsimoorussamik isumaqatigiissut imaluunniit isumaqatigiissusiaq naapertorlugu piffissami tigusinermi atuuttumi pisinnaatitaaffigisanut pisussaaffigisanullu inissittarmat.

Taamaattoq aamma aalajangersagaq sanilliunneqassaaq siunnersuummi § 5-imut, taanna naapertorlugu paarlattuanik naliliisoqarsinnaammat, tassalu piginnittuulersoq sulisartunut sulisorilikkanut atatillugu tunniussisup isumaqatigiissusiaanut ingerlaannartumik illuatungiliuttunngorneq ajormat. Taamaattumik § 2, imm. 1-imi oqaaseqatigiinni siulleq ima isumaqarpoq piginnittuulersup sulisartunut ataasiakkaanut aningaasarsiatigut atorfeqartitaanermilu atugarisatigut taamaallaat tunniussassarimmagit ataatsimoorussamik isumaqatigiissummi aalajangersakkat imaluunniit atorfeqartitaanermi atugarisaareersut. Aalajangersakkap taamaasilluni malitsigaa piginnittuulersoq isumaqatigiissummut illuatungiliuttut pinngitsaalineqarsinnaangimmat isumaqatigiissusiornissamik.

§ 2, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaanni maleruagassaaq, tassalu piginnittuulersup suliffeqarfimmik tunniussinermut/piginnittuulernermut atatillugu malitsiinnarlugu pisinnaatitaaffinnut pisussaaffinnullu piffissami tigusinermi atuuttunut inissitarnera aningaasarsiat- aamma suliffimmi atugarisat pisortat oqartussaasuinit aalajangersarneqarsimangikkunik akuerisaasimasut pillugit aalajangersakkat malillugit, tjenestemandinut sammisuuvoq, taakku pisinnaatitaaffiisa pisussaaffiisalu tjenestemandit pillugit inatsit malimmassuk. Namminersornerullutik Oqartussat suliassanik kommuninut suliassanngorlugit nuussigaangata tjenestemandit taamatut inissisimanertik tigummiinnarsinnaavaat imaluunniit isumaqatigiissutit malillugit atorfinissinnaallutik, tamatumani tjenestemandit pillugit inatsit Namminersornerullutik Oqartussanut kommuninullu ataatsimoorussamik atuutsitaammat. Namminersortunngorsaasoqassatillugu apequt pineqartoq isumaqatigiissusiornikkut aalajangersaaffigisariaqassaaq, imaappoq tjenestemandip toqqarsinnaallugu atorfinitsinneqarnissaaq tjenestemanditut pisinnaatitaaffigigaluakkat annaallugit, taamatullu pisinnaatitaaffigigaluakkat piginnittuulersup akuuffigisinnaanngisaatut, soorluttaaq tjenestemandit toqqarsinnaagaat atorfiup atorunnaarsinnera innersuussutigalugu soraarsinneqaannarnissaaq atuuffiup nalaani aningaasarsiaqaannarlutik, apeqqutaassalluni allannguinerit qanoq annertutiginersut. Tjenestemandip allannguinerit akuersaaginnariaqanngilai, piumasaaqatigisinnaalluguli soraarnissani soraarnerussutisiassani annaanagit. Namminersornerullutik Oqartussat suliffeqarfiutaannik namminersortunngorsaannernut atatillugu, matuma siuliani taaneqareersutut, periuseq atorneqartareersimavoq periarfissiisooq pineqartut namminersortunngorsaannernut atatillugu aktiaatileqatigiiffinnik pilersitsinermut atatillugu taakkununga attartortinneqarsinnaanerannik.

§ 2, imm. 1-imi oqaaseqatigiit pingajuanni allassimavoq piginnittuulersoq inunntu ataasiakkaanut aningaasarsiat- aamma atorfeqartitaanermi atugarisat pillugit isumaqatigiissusianut inississasoq. Sulisartup sulisitsisuminut imminerminut aningaasarsiat- aamma atorfeqarnermi atugarisat pillugit isumaqatigiissusiaa, matumani sulisitsisoq tassaalluni tunniussisoq, aalajangersimasumik qaammammusiarisartakkat imaluunniit ullut 14-ikkaarlugit aningaasarsiarisartakkat saniatigut aamma imaqaarsinnaavoq qaangiuttoornermusiaqartarnissat, bonus´it, sinneqartoorutisiat, ´funktioner´it inissisimaneq - unnit ´funktioner´it pillugit Kalaallit Nunaanni inatsiseqanngikkaluartoq – kajumissaatisiat, akeqanngitsumik biileqartitsineq, akeqanngitsumik telefoneqartitsineq, pikkorissarnermut akiliunneqartarneq, immaqalu ajunngitsorsiasatut taaneqartartut,

unammileqatigiinnginnissamut neriorsuisitsinermut akiliutit, piginnittussaannermut isumaqatigiissutit, sulinngiffeqarnerisutit, aningaasarsiaqarluni sulinngiffeqarsinnaaneq, soraarnermi ajunngitsorsiassat – tamatumani soraarnissaq pissappat ullup tigusiffiusup kingorna apeqqutaatinnagulu soraarniuteqarneq/soraarsitsineq tamanna sioqqullugu tunniunneqarsimanersoq – soraarniuteqarnermut/soraarsitaanermut piffissaq kalerriutigineqareersartussa pillugu isumaqatigiissutit, misiliutaasumik suligallarnissaq, sulinngikkallarsinnaaneq, suliunnaarsineqartilluni paarlattuanik piffissamik atuisinnaatitaaneq pillugu isumaqatigiissutit il.il.

Tassunga atatillugu tamakkununga isumaqatigiissutit pillugit nalinginnaasumik piunasaqaataasussanik piunasaqaateqartoqanngilaq, imaappoq allaganngorlugit soorluttaarlu oqaasiinnartigut isumaqatigiissutit pisussaaffeqartitaanermut ilaatinneqarput. Taamatutttaaq ippoq isumaqatigiissusianut ileqquliussaareersunik periaasioreersunillu tunngaveqartunut.

Piginnittuulersup pisussaaffinnut tamanut inissittarnissaanik tunngavigititap malitsigaa piginnittuulersoq, taannalu assersuutigalugu tunniussinermut/piginnittuulernermit isumaqatigiissusiornermi tunniussisumit eqqunngitsumik paasissutissinneqarsimaguni, kingullertut taasamut taamaallaat piunasaqaasiisinnaammat, tassaagajuttarlutillu utertitsivigineqarnissamik piunasaqaatit. Akerlianik, inunntu ataasiakkaanut aningaasarsiat aamma atorfeqarnermi atugarisat pillugit isumaqatigiissusianut tamanut inissinnissamik pisussaaffik tamakkiisumik atuuppoq sulisartunut sulisorilikkanut. Kingullertulli taasaq atuunnavianngilaq atorfeqartitap tungaanit peqquserluttoqarsimappat.

Taamatutttaaq aamma ima naliliisoqartariaqassaaq, piginnittuulersoq, pisinnaatitaaffiit sulisartup qanoq sivisutigisumik sulisimaneranut attuumassuteqartut pillugit malinnittariaqartussaassammat, naak piffissaq taanna suliffiusimasoq sulisartup suliffeqarfittaamut nuunneqartup immiini pisinnaatitaaffiginnikkaluarai sulisortsortaaminut atuuttussarisassatut. Akerlianik piffissaq suliffiusimasoq tunngaviuvoq aningaasaqarnikkut pisinnaatitaaffinnut, sulisartup taassumalu pisinnaatitaaffiitut sammisoq, piginnittuulersullu tunniussisutuulli pisussaaffigisimasaatut atuutsitassarisassai. Piginnittuulersup taaneqartut malitsigisaannik aningaasaqarnikkut pisinnaatitaaffigisat naatsorsornerini, soorlu soraarnissamut ajunngitsorsiassanik imaluunniit aningaasarsianut qaffaatisiassanik mianerisassai taassaassapput ukiut, pineqartup, suleqatini nuunneqartut peqatigalugit, pineqartunik suliffigisimasai, tamatumani pisussaaffigisaq tamanna sulisut suliffeqarfimmillu tunniussisup akornanni sulinermut atugaasunut isumagisassaasimatillugit, aammalu atugassat atorfeqartitsinermut atatillugu killissarititaasut iluanni isumaqatigiissutaasimasut iluanniissimatillugit.

§ 2, imm. 2 malillugu aalajangersarneqarpoq siunnersuut ilinniartunut aamma atuuttoq, tunngaviuppat suliffeqarfik tunineqareernermit kingorna suli akuerineqarsinnaassasoq inuussutissarsiornermit ilinniartitaanerit aamma inuussutissarsiornermit pikkorissartitsisarnerit pillugit Inatsisartut peqqussutaat naapertorlugu ilinniarfittut imaluunniit sungiusarluni suliffittut. Kingullertut taasamut atatillugu § 37-mi, imm. 1 naapertorlugu allassimavoq piffissami

isumaqatigiissuteqarfiusup iluani ilinniartutut sulinermut aalajangersakkat atuuttut ataatsimut isumaqatigiissusiakkut imaluunniit inatsisiliakkut atuuttut atorfinitsitsinermit aamma suliffimmi atugarisaasut il.il. pillugit aalajangersakkatigut, taakku atuuttussaatinneqarsinnaatillugit ilinniartitaanermut pineqartumut.

Taamaattumik inatsisiseqarnermi tunngaviusoq, takuuk inuussutissarsiornermit ilinniartitaanerit aamma inuussutissarsiornermit pikkorissartitsisarnerit pillugit Inatsisartut peqqussutaat, tassaavoq sulisartunusulli aamma atuummata ilinniartunut taakkununga inuussutissarsiornermit ilinniartitaanerit aamma inuussutissarsiornermit pikkorissartitsisarnerit pillugit Inatsisartut peqqussutaat naapertorlugu inatsisitigut aalajangersaasarnerit suliffeqarfimmik tunniussisoqartillugu. Piginnittuulersup suliffeqarfiutaa sungiusarluni suliffittut akuerisaasimappat, piginnittuulersoq ilinniartitaanermut isumaqatigiissummut akuulersarpoq. Tamanna ima isumaqarpoq piginnittuulersoq aamma pisussaalersartoq suliffeqarfini, inuussutissarsiornermit ilinniartitaanerit aamma inuussutissarsiornermit pikkorissartitsisarnerit pillugit Inatsisartut peqqussutaanni §§ 26 aamma 30 naapertorlugit, sungiusarluni suliffiusinnaasutut sapinngisamik tuavioernerpaamik akuerineqartussaatisagaa, soorluttaaq ilinniartuq pisinnaatitaallunilu pisussaatitaasoq atorfeqarnerminik nangitsinissaminik, apeqqutip pineqartup paasisaqarfiginissaata tungaanut. Kingullertulli taasaq atuutissanngilaq qularnaarneqarsinnaappat akuerineqarnissamut piumasaqaataasut naammassineqarsinnaanngitsut. Suliamut attuumassutillit inatsisitigut aqqutissaat inatsisitigut aqqissugaavoq inuussutissarsiornermit ilinniartitaanerit aamma inuussutissarsiornermit pikkorissartitsisarnerit pillugit Inatsisartut peqqussutaanni § 42 naapertorlugu, pineqarlutik sulisartoqarnermi naapertuinnginneqartillugu nalinginnaasumik pisinnaatitaaffiit. Taamaakkaluartoq aalajangersakkap imm. 3-ni aalajangersarneqarpoq naapertuisoqarsimannginneranik inatsisitigut tunngavissaqartoqarneranik ilisimasaqalernerminngaanniit kalerriinissamut qaammammik ataatsimik sivisusseqartumik killeqartitsisisoqartoq. Taamaasilluni ilinniartitaanermut isumaqatigiissut atorunnaarsinneqarsinnaavoq isumaqatigiissummut pingaarutilimmik tunngavissaasoq maangaannarpat, assersuutigalugu sulisitsisup suliffeqarfittut suussusia allannguuteqartinneqarsimappat. Taamatuttaaq peqqussut malillugu aalajangersarneqarpoq ilinniartumut isumaqatigiissummik atorunnaarsitsinerit pillugit suliat ilinniartitaanermut qitiusumik ataatsimiititaliamut suliassanngortinneqartassasut, taanna naapeqatigiissitsiniartussaammat, takuuk peqqussummi § 44. Suliamut attuumassuteqartut illuatungeriit kattuffeqarnikkut tunuliaqutaqarpata aningaasarsiat aamma atorfeqarnermi atugarisat pillugit aaqqiagiinngissutit sulisartut eqqartuussiveqarneranik aqqiussusseriaatsimut suliassanngortinneqarsinnaapput, takukkit § 44-mut nassuiaatit, taamaattoqanngipallu suliassaq naggaterpiaani suliassanngortinneqarsinnaalluni eqqartuussivinnut.

§ 2, imm. 3-mi maleruagassaq katigunneqassaaq soraarnerussutisiassanut akiliutit naatsorsuutigineqartarnerannut aningaasarsianut ilaatinneqartutut, malitsigalugu piginnittuulersoq pisussaatitaammat soraarnerussutisiassanut akiliuteqartarnissaminik. Taamaakkaluartoq § 2, imm. 3 ima isumaqanngilaq

piginnittuulersoq sulisartup soraarnerussutisiaqalernissaminut ikaarsaariarnerani soraarnerussutisiassaaniq tunniussisumi atorfeqarnermi nalaani katersarisimasaanik akiliuteqartitaassasoq. Aalajangersagaq, allatut oqaatigalugu, ima isumaqarpoq piginnittuulersoq, sinnersuummi § 2, imm. 1 naapertorlugu, tunniussisup soraarnerussutisiassanut aqqissuussanut akiliuteqartarnissamik pisussaaffigisaanut inissittassasoq tamanna isumaqatigiissutikkut imaluunniit isumaqatigiissusiatigut pisussaaffiuppat. Imaappoq, kingullertut taasaq aamma atuutissaaq ulloq tigusiffiususaaq sioqqullugu, tamatumani soraarnerussutisiat pillugit aqqissuussanut kinguaattooruteqartoqarsimassagaluarpat.

§ 3-mut

Siunnersuummi § 3 inatsisitigut tunngavissiivoq sulisartup atorfinitsinneqarnermini immikkut illersugaaneranut. § 3-mi aalajangersagaq suliffeqarfimmi sulisunut tamanut atuuppoq, tamatumani pineqarpata sulisartut, takukkit nalinginnaasumik nassuiaatini § 1, imm. 1-imi oqaaseqatigiit siulliit, soorlutaaq aalajangersagaq atuuttoq sulisartut qinerlugit toqqarlugilluunniit aallartitaannut.

§ 3, imm. 1 aningaasaqarnikkut, teknikkikkut imaluunniit suliffeqarfiup aqqissugaaneraniq pissuteqartumik suliffissaqartitsinikkut allannguineramik naammaginarumik tunngavilersorneqarsinnaanngitsumik soraarsitsisinnaatitaannginnermik imaqarpoq. Taamaasilluni pineqartoq tassaanngilaq soraarsitsisinnaanngilluinnartoqarnissaa. Soraarsitsineq inatsisitigut tunngavissaqartinneqarsinnaavoq tunngavilersorneqarsinnaappat aningaasaqarnikkut, teknikkikkut imaluunniit suliffeqarfiup aqqissugaaneratigut tamanna pissutissaqartoq.

Sulisitsisoq taannaavoq uppersaasussaatitaasoq, tassungalu atatillugu tunngavissisinnassusaaq soraarsitsinerup suliffeqarfimmik tunniussineramik tunngaveqannginneraniq, taamatullu naammaginaruusinnaaneraniq.

Aalajangersakkap tunngavigisai tassaapput immikkoortut inatsisiliat imaluunniit ataatsimut isumaqatigiissutit naapertorlugit maleruagassasut tunngavissaqanngitsumik soraarsitsisoqarsimatillugu pissarsiaqaatissaniq piunasaqaateqarsinnaanissamat. Tamatuma saniatigut aalajangersagaq aamma atuussinnaassaaq atorfininnermi inummot isumaqatigiissutit malillugit isumaqatigiissutinut, tamatumani sulisartoq, tunngavissaqanngitsumik soraarsitaasimaguni sulisitsisuminut aningaasanik piunasaqaateqarsinnaalluni. Aalajangersagaq taamaasilluni soraarsitsisinnaannginnermik unioqqutitsinermut immi pineqaatissiissutisartaqanngilaq. Taamaattumik naapertuutinnngitsumik tunngavilimmik soraarsitsisoqarsimappat malitsigisassai inatsit, isumaqatigiissut imaluunniit isumaqatigiissusiaq tunngavigalugit nalinginnaasumik maleruagassat malillugit suliassaassaaq. Sulisartup atorfininnerminut isumaqatigiissusia imaluunniit isumaqatigiissutaa malillugu 'funktionerloven' innersuussutaasimappat, unnit taanna Kalaallit Nunaanni atuutinnngikkaluartoq, naatsorsuutigineqassaaq sulisartoq assersuutigalugu 'funktionerloven' tunngavigalugu

ajunngitsorsiaqaatissaminik piunasaqaateqarsinnaassasoq, takukkit tassani § 2b imaluunniit tunngaviusumik isumaqatigiissummi aalajangersakkat malillugit.

Soraarsitsinerup naammaginaruusinnaaneranik naliliinermi piffissami tunniussiviusumi pissutsit aalajangiisuusarput. Sulisitsisoq soraarsitsinermini [suliffeqarfimmik] tunniussineq/piginnittuulernerq taamaaliussamaarnerluunniit toqqaannartumik imaluunniit taannarpiaq kisiat tunngavilersuutigippagu naapertuutinnigsumik soraarsitsisoqarsimanagera qaqugukkuulluunniit allaqqunneqarsinnaassanngilaq.

Taamatutaaq aamma pisoqassaaq sulisitsisoq tunniussisuuusoq, tunniussinissamik inaarutaasumik isumaqatigiissut naammassineqartinnagu, sulisartumik soraarsitsippat tunngavilersuutigalugu sulisitsisutut kiffaanngissuseqarumagami nalornigamiuk pisisussap sulisut qassit atorfeqartikkumaarsinnaanerai. Aamma taamaattuni § 3, imm. 1 atuutisinneqassaaq, tamatumani taamatut tunngavilimmik soraarsitsineq tunngaviatigut naatsorsuussaassammat naapertuutinnigitsutut, pingaarnertut maleruagassammat sulinerimik inuussutissarsiuqartup atorfeqartitaanagera nangeqqinneqassasoq suliffeqarfiup tunineqareernerata/pisarineqareernerata kingorna. Akerlianik, soraarsitsineq tunniussisumit tunniussinissaq sioqqullugu pippat, taamaattorli tunniussinissamut immiini attuumassuteqarani, tamanna § 3-mi aalajangersakkamut ilaatinneqassanngilaq. Taamaattoqarpat soraarsitsinerup inatsisitigut tunngavissaqarsinnaanagera nalinginnaasumik maleruagassat malillugit naliliiffiqineqartariaqarpoq piffissami soraarsitsinerimi tunngaviusut naapertorlugit.

Tassunga atatillugu maluginiarneqartariaqarpoq soraarsitsinerit tunniussisumit tunniussinermut atatillugu malitsigisaanilluunniit tunniussinermut isumaqatigiissuttip naammassereernerani pisut naatsorsuussaasariaqarmata siunnersuummi aamma pineqartutut. Taamaasilluni sulisitsisoq taannaasariaqassaaq uppersaasiisussaq soraarsitsinerup suliffeqarfimmik tunniussinermut/piginnittuulernermut tunngavilersorneqannginneranik. Kingullertut taasaq pisariaqalersinnaavoq sulisartoq soraarsinneqarpat aningaasat kaaviiartitat akunnalernerannik innersuussisoqartillugu aammalu suliffeqarfik tunineqarpat sulisartup soraarnissaanut piffissaq kalerriussaareersup aallartinnerani, kiisalu paasinarpat piginnittuulersup piffissami sivisuumi soqutigisarereersimappagu suliffeqarfik taamatut inissisimasooq pisiariumaarlugu, soorluttaarlu tunniussisup kingullertut taasaq ilisimareersimagaa, unnit suli isumaqatigiissusiortoqanngikkaluartoq. Taamatutaaq takorloorneqarsinnaavoq suliffeqarfiup ingerlatsineranut tunngavissartinneqartoq sulisut aalajangersimasumik amerlassuseqarnissaat, taamatullu suliffeqarfimmut periarfissaanaviannigisoq atorfineqqitsitsissalluni imaluunniit nutaamik atorfinitsitsissalluni. Assersuutitut taasami tunngavissaasariaqassaaq sulisartup soraarsinneqarnissaanut piffissap kalerriutaareersup aallartinnerani tunniussinermut ilumut pisimanissaa, soraarsinneqarnissamik kalerriutiginnittoqarneranili ima qanitsigalunilu naatsorsuutigineqareersinnaasimasooq soraarsitsineq tunniussineq tunngavigalugu pisariaqarsimasooq.

§ 3-mi, imm. 1-imi aalajangersagaq, tassalu suliffeqarfimmik tunniussinerup soraarsitsinissamut imminut naapertuuttumik tunngaviusinnaannginnera, tunniussisumut pisisumullu assigiimmik atuuppoq. Taamaattumik piginnittuulersoq sulisorereersimasami akornanni soraarsitsippat suliffeqarfimmik pisinissaminut atatillugu tunniussisup sulisorisaanik tamanik ilaannaanilluunniit tigusinissani siunnerfigereerlugu, pineqartoq taamatuttaaq siunnersuummi § 3, imm. 1 malillugu ilaatinneqassaaq. Taamatuttaaq aamma pissaaq piginnittuulersoq sulisunik siornatigut sulisitsisooreersumit nuunneqartunit suliffeqarfimmik tiguserernerup kingorna sulisuusut akornanni soraarsitsiortorpat.

Soorlu aalajangersakkami allassimasoq, soraarsitsinerup naammaginantumik tunngavissaqartariaqarnera piunasaqaataavoq, soorlu aalajangersakkami nassuiaasersugaasoq aningaasaqarnikkut, teknikkikkut imaluunniit suliffeqarfiup aaqqissugaaneraniq pissuteqartumik suliffissaqartitsinikkut allannguinerik. Tamatumani siunertaasoq nalunangereerpoq, tassalu naammaginantumik tunngaveqarani soraarsitsisoqartanninnissaa. Tassungalu atatillugu nammaginantuussutsumik naliliiniarnermi tunngaviusussat tassaasariaqarput piffissami soraarsitsiviusumi pissutsit atuuttut. Taamaattumik soraarsitsineq naammaginantumik tunngaveqartutut taaneqarsinnaanaviangilaq teknikkikkut, aningaasaqarnikkut imaluunniit suliffeqarfiup aaqqissugaaneraniq tunngavilersuinnaraanni, taamaattut katigunneqartariaqassammata piffissami soraarsitsiviusumi aalajangersimasumik tunngaviusunut. Soorlu matuma siuliani taaneqareersutut, siunnersuutip § 3-anik namminermik unioqquitsinerit pillugit pineqaatissiissutitut aalajangersagaqartoqanngilaq. Tamanna ima isumaqarpoq sulisartoq naammaginantumik tunngaveqanngitsumik soraarsinneqarsimaguni piunasaqaateqarsinnaasoq maleruagassat allat naapertorlugit, assersuutigalugu isumaqatigiissutit imaluunniit inatsisiliat allat malillugit aalajangersakkat tunngavigalugit, taamatullu atorunnaarsitsinnaanermut imaluunniit ajunngitsorsiaqaataasinnaasumik inatsisitigut immikkut tunngavissaritinneqartunik. Tassunga atatillugu tunngavissaajuassaaq atorfeqarnerit pineqartut inatsisiliamik imaluunniit isumaqatigiissummik atuuffiussammata, unioqquitsinerup suaarutigineqartup atuuffigisaanik. Sulisartoq taamaattumik suaarutiginissinnaanngippat, isumaqatigiissuteqarfeqannginnini imaluunniit allatigut inatsimmik tunngavissaqannginnini pissutigalugit, taava § 3-mi aalajangersagaq imaasiallaannaq atorsinnaassanngilaq.

§ 3, imm. 2-mi pineqartoq tassaavoq suliffeqarfimmik tunniussineq kinguneqarsimappat sulisartup atorfinitsinneqarnermini atugarisassami allanngornerisigut kinguneqarluttumik pineqarnera. Aalajangersagaq taamaasilluni isumaqarpoq pisoq pineqartoq ima nalilerneqassammata sulisartoq suliffeqarfimmik tunniussineq pissutigalugu soraarsitaasimasoq, taamattumillu naapertuuttumik tunngaveqarani soraarsitsinerusimasoq.

Sulisartoq tassunga atatillugu uppersaasiisussaataavoq allannguinerit ima annertutigisimanissaannik atorfeqartitaanerup atorunnaarsittariaqarsimaneranik tunngavissaqartoqarneraniq.

Aalajangersagaq pisussaaffinnik naammassinngitsuunermut aalajangersagaliaavoq, taamaasilluni sulisartoq atorfeqarnerminut atasumik annertuumik maleruqaanngittoqartillugu suliffeqarnerminut isumaqatigiissumminik atorunnaarsitsisinnaavoq, erngerluni atuutilersumik. Allatut oqaatigalugu, atorfeqarnermut atugarisanik atorunnaarsitsinerunaviangilaq soraarsitsinissamat/soraarnissamat piffissat kalerriutigineqareersussat pillugit isumaqatigiissusiat imaluunniit inatsisitigut aalajangersagaareersunik tunngavissaqartinneqartut, soorluttaaq soraarsitsineq/soraarneq nalinginnaasumik tunngaveqakkajuttartoq atorfeqarnerup pineqartup unitsinneqarnissaanik. Sulisartup naapertuisoqannginneranut illersuutissatut pisinnaatitaaffigisamik atuisinnaaneranut tunngaviusussaavoq sulinermi atugarisanik annertuumik allannguisoqarsimanissaa. Atugarisatigut allannguinerit sulisartup atorfeqarnerminik atorunnaarsitsisinnaaneranut tunngaviusussat isumaqatigiissusiatigut nalinginnaasumik maleruagassat tunngavigalugit pisariaqarput; atorfeqarfiusumi nalinginnaasumik atuuttut, aammalu allannguinerup qanoq ittuuneranik aalajangersimasumik naliliinermik. Assersuutigalugu pisunut ilaasinnaapput apeqqutit piffissap suliffiusup sivissusianut, aningaasarsiatigut atugarisanut suliassanillu pingaarutilinnik arsaarinnissutaasunut tunngassutillit, ilaatillugu qullersatut akisussaaffik. Sulisartup uppersarsisinnaappagu atorfeqarnermini allanngueq ima annertutigisoq sulisartup taassuma atorfeqarnerminut atugarisat taama sumiginnarneqartigissasut, sulisartoq taanna sulinerminik unitsitsinnaassaaq soraarniuteqarnissamat piffissat kalerriutaasussaagaluit malinngikkaluarlugit; piffissamit tassanga atorfeqarnerminut allannguinerit atuutilernerannit. Sulisartulli uppersaasiinissani naammassinngippagu taanna piumasaqaateqarsinnaangilaq piffissamat soraarnissamat kalerriuttaareersussamat taarsiissuteqarnissaminik. Akerlianik aamma allaqqunneqarsinnaanaviangilaq sulisitsisup pisut tunngavigalugit eqqortuunerarsinnaassammagu atorfeqarnermut isumaqatigiissut annertuutigut sumiginnarneqarsimasoq.

Sulinermi atugarisat annertuutigut allannguuteqarsimappata sulisartup atorfeqarnermi atugarisanik atorunnaarsitsinissaminut tunngavilersuutigisinnasaanik, sulisartoq taanna piumasaqaateqarsinnaatitaassaaq atorfeqarnermini pineqartumi atugassarititaasut pillugit maleruagassat atuuttut malillugit taarsiissuteqarfigineqarnissaminik, tassaasinnaasut piffissami soraarnissamat piffissaliussami sulisitsisortaamini aningaasarsiarisimasani ilanngaatigereerlugit nalinginik annaasaminik. Sulisartup suliffigisaminik unitsitsinera nallersuunneqartarmat sulisartup sulisitsisuminit soraarsinneqarsimaneratut, suliunnaarnersiutisianik piumasaqaateqartoqarsinnaassaaq, tamatumani pineqartunut aalajangersakkat inatsisiliami allami aalajangersagaasimappata, imaluunniit ataatsimut isumaqatigiissummi sulisartup atugaqarfigisaani aalajangersagaasimappata. Taamatuttaaq assinganik atuutissaaq, assersuutigalugu, sulisartup atorfeqarnerminut imminermut isumaqatigiissutaani aalajangersagaqartoqartat suliunnaarnersiutisiaqarsinnaanermik. Akerlianilli naammaginartumik tunngaveqanngitsumik soraarsitaasimanermut ajunngitsorsiaqarnissamik piumasaqaateqarsinnaatitaaneq kisimi pisinnaavoq § 3-mi, imm. 1 naapertorlugu, tamatumani isumaqatigiissusiaq isumaqatigiissulluunniit immi tamatumunnga inatsisitigut illersorneqarsinnaasumik periarfissiippat.

Sulisartup tunniussisumut imaluunniit piginnittuulersumut ajunngitsorsiassanik piunasaqarsinnaatitaanera pillugu apeqummut tunngaviususaaq tassaassaaq sulisartup atorfeqarnermini inissisimanera piffissami suliffeqarfimmik tunniussinermi qanoq ittuunersoq, taamatullu sulisartuq pineqartoq piffissami tassani soraareersimanersoq naaggaluunniit, takukkit § 2-mut nassuiaatit. Atorfeqarneq tunniussisup sulisartumik soraarsitsinerata suliunnaarsitsineratalu nalaani taamaativitsinneqarsimappat piginnittuulersoq atorfeqartitsineranut pineqartumut inissinneqarsimassanngilaq, taamatullu taaneqartumut kingullermut aamma piunasaqaateqartoqarsinnaanaviarani. Sulisartuq sulisitsisumit tunniussisumit suliffeqarfimmik tunniussisoqartinnagu soraarsinneqartoq piffissami soraarsinneqarnissaminut nalinginnaasumik suliassanik isumaginninnissamik piunasaqaateqarsinnaatitaavoq. Sulisartuq soraarsinneqarnissamut ilutigitillugu imaluunniit suliffeqarfimmik tunniussineq sioqqullugu suliunnaaqqusaasoq sulisitsisumut tunniussisuusumut tunngaviatigut piunasaqaateqarsinnaavoq soraarsinneqarnissamut piffissap kalerreereerfiusussap atorfeqarsimannginneranut taarsiissuteqarfigineqarnissamik. Sulisartup atorfeqarnerminut isumaqatigiissutaani imaluunniit isumaqatigiissut malillugu 'funktionerloven' innersuussutaasimappat, unnit taanna Kalaallit Nunaanni atuutinnikkaluartoq, sulisartuq qaqugukkulluunniit piunasaqaateqarsinnaataassaaq minnerpaamik qaammatini pingasuni aningaasarsiami nalinginik taarsiissuteqarfigineqarnissaminik. Sulisartuq soraarsinneqarnissaminik nalunaarfigitereersoq piginnittuulersumut atorfeqaqqittunngussagaluarpat, atorfeqarneralu immiini unitsinneqarsimanngippat - atorfeqarnera allanngorani - sulisartuq taanna sulisitsisumut tunniussisumut piffissamut soraarsitaanissamut kalerriutaareersussaagaluumut nalinganik piunasaqaateqarsinnaatitaanngilaq. Taaku saniatigut naatsorsuutigisariaqarpoq sulisartuq, pisut tunngavigalugit, pisussaassasoq erngerluni qisuariarnissamik; paasiguniuk atugarisat pingaarutilitsigut allannguuteqassasut, tamatumani nammineq pisinnaatitaaffini atakkumaannaruniuk. Sulisartuq piginnittuulersup suliffeqarfimmik tigusereernerata kingorna taassumunnga suliinnarpat imaluunniit piginnittuulersumut isumaqatigiinniarpas atorfeqarnerminut atugarisat pillugit, taanna sulisitsisumut suliffeqarfimmik tunniussisumut atugarisanik allannguisoqarneratigut sumiginnaasoqarsinnaaneraasinnaajunnaassaaq. Assersuutigalugu kingullertut taasaq tassaasinnaavoq suliffeqarfimmik tunniussinissaq sioqqullugu erninissaminut sulinngikkallartoq, taamatullu tunniussineq sioqqullugu kingornaluunniit sulinngikkallareernermi kingorna piginnittuulersumut piffissaq suliffiususaaq pillugu isumaqatigiinniartoq. Isumaqatigiinniarnert pineqartut angusaqarfiunngippata sulisartuq taanna piginnittut nikinnerat pissutigalugu suli atorfeqaqqiinnarnissamut tunngavilersuisinnaajunnaariissaaq.

Taamatuttaaq malugeqquneqarpoq § 3, imm. 2-mi aalajangersagaq pisut pineqartut tunngavigalugit aamma naatsorsuutigineqartariaqarmat atuuttussatut pisortat inatsisitigut pisinnaatitaafeqarlunilu pisussaaffeqartumit tigusinerannut, tamatumani, assersuutigalugu, tigusineq kinguneqarsimappat sulisartup akissarsiaata annertuumik ajorseriarnerannik, pisortani aningaasarsiat inissisimanerannik tunngaveqartumik.

Aalajangersakkakut isumannaarneqarpoq suliffeqarfimmi tunineqartumi sulisartut sinnerlugit aallartitat ingerlassareriikkaminnik nangitsinnarsinnaanissaat. Aallartitatut matumani pineqartut tassaapput sulisut sinniisaat, isumannaallisaanermut sinniisut aallartitallu allat immikkut isumaqatigiissutitigut imaluunniit isumaqatigiissusiornikkut immikkut illersugaasut, tamatumani ilaallutik isumannaallisaanermut ataatsimiititaliami ilaasortaasut. Taakku saniatigut § 4 malillugu illersugaanermut tunngaviuvoq tunniussinerup pineqartup taakku inuussutissarsiuteqarfigeqatigisaminnit tunniussinerup attuumassuteqartunut aallartitaassallutik. Aalajangersakkatigut siunertarisaasoq tassaavoq isumannaarneqassammat sulisartut sinnerlugit ilisimatinneqartussat soraarsitaasinnaanissamut allatigulluunniit atugarisatigut ajornerulersitsisinaanissamut illersugaanissaat, soorluttaaq suliffigisaminni suliaqarfigisaminniluunniit sulisut sinniisaattut. Tamatuma saniatigut, aalajangersagaq malillugu, siunertarisaavoq pineqartut suliassaminnik pineqartunik isumaginninnerminnut atatillugu illersugaallutillu tunuliaqutserneqarsimasinnaanissaat suliassatik pineqartut naapertuuttumik isumagisinnaassammatigut.

Taamatutaaq aalajangersakkami imm. 2-mi taaneqarpoq illersugaaneq pineqartoq aamma siunnersuutigineqartoq atuutissasoq taakkununga aallartitanut, suliaat aamma naammassippat, assersuutigalugu sulisut siinniisoqarnissamut piomasqaataasut tunngavissaajunnaarpata. Illersuut aamma atuutissaaq sulisartut aallartitaannut tunniussisumi atorfeqartunut, soorluttaaq taakkununga pisisumi atorfinissisimasunut. Taamaattoq illersugaanissamut piomasqaataavoq pineqartut namminneq imaluunniit sulinermik inuussutissarsiuteqartut aallartitaaffigisaat suliffeqarfimmik tunniussinermi akuusimanissaat. Aalajangersagaq malillugu allassimangikkaluartoq malitassaavoq piffissaq soraarsitsinissamut kallerreereerfusussaq sivitsugaq soraarsinneqarnissamullu pitsaanerusumik illersugaaneq aatsaat atuutissammata aallartitaaffiusup atorunnaarnissaa kisiat tikillugu.

Taamatutaaq taaneqartariaqarpoq sulisartut aallartitaat soraarsinneqarsinnaasut taamatut aallartitatut soraarsitsisarneq pillugu maleruagassat malillugit, tasaanerusorlu pissutissaqavittoqarsimanissaatigut. Taamaattoqassappat pisoq siunnersuummi § 3, imm. 1 malillugu nalilerneqassaaq.

§ 5-imut

Aalajangersagaq malillugu inatsisitigut aalajangersarneqarpoq ima pisoqarsimanissaa piginnittuulersup ataatsimoorussamik isumaqatigiissummik siumut isumaqatigiissusiorfigineqareersimasinnaannginnissaa. Pisut imaassinnaapput piginnittuulersoq suliffeqarnermi isumaqatigiissusioreersimasut avataanniittoq namminerlu isumaqatigiissummik atsiugaqarsimananiluunniit akuersaagaqarsimanngitsoq pisisutulluunniit ataatsimoorussamik isumaqatigiissummut ilaatinneqaraluartoq, isumaqatigiissulli atuuffeqarani sulisartut sulisorineqalersut taakkulu suliassaqarfigisaannut atuuttussamik.

Piginnittuulersoq isumaqatigiissummi nammineq pisussaaffilerneqanngippat, pineqartillugit suliatigut sinerissamilu sumiiffigisatigut sulisartorilikkanut atuuttussamik, taamatullu piginnittuulersoq sulisartut kattuffigisaannut atorumasimanngippagu tunniussisup isumaqatigiissutaa, sulisartut pineqartut sulisorineqalersut aningaasarsiatigut atorfeqarnermilu atugarisatigut atugareriikkatik tigummiinnassavaat, maannali inuttut imminermut atugarisassiatut. Piginnittuulersoq tunniussisup isumaqatigiissutaanut illuatungiliuttutut inissinnikuunngimmat isumaqatigiissutip pineqartup atuutilereersutut aalajangersagai, assersuutigalugu eqqissimatitsissutaasussaatitaaneq, naapeqatigiissitsiniartoqarsinnaanissaanut pisussaataaneq, sulisartut eqqartuussiviat aamma isumaqatigininninniartarnissaq atuuttussaatitaassanngillat. Pineqartunik pisoqartillugu kattuffik isumaqatigiinniarsinnaatitaasoq piginnittuulersumut pineqartumut allatuulli piumasaaqateqarsinnaavoq isumaqatigiissusiortoqarnissaanik, soorluttaaq taamatut piumasaaqat ataatsimoorussamik sorsuutiginninnertigut ikorfartorneqarsinnaassaasoq.

Aalajangersagaq, taaneqareersutut, ima isumaqarpoq piginnittuulersoq tunniussisup sulisartunut isumaqatigiissusiarisimasaanut toqqaannartumik inissinneqarneq ajortoq. Akerlianik, piginnittuulersoq sulisartut ataasiakkaat aningaasarsiatigut atorfeqarnermilu atugarisatigut isumannaassavai pineqartut tunniussinerup nalaani atugarisaannik, tamatumani ilanngullugit isumaqatigiissummi aalajangersagaareersimasinnaasut. Aalajangersakkap aamma malitsigissavaa piginnittuulersoq ilatsinnarnermigut naatsorsuussaassasoq isumaqatigiissummik akuersisimasutut.

Taamaattumik aalajangersakkap immikkoortua 1 nalilerneqassaaq piginnittuulersumut kajumissaarutitut piaarnerpaamik isummeqqullugu tunniussisup isumaqatigiissutaanut ilanngunnissamik apeqqutip aaqqiiviginissaanik. Imm. 1 ima paasineqassaaq piginnittuulersoq suliffeqarfimmi pisiadini isumaqatigiissutinut tunngasut paasisaqarfiginerannit paasisaqarfigeersimasariaqarnerannilluunniit sapaatit akunneri tallimat qaangiutsinnagit sulisartut kattuffiannut pineqartumut ilisimatitsissuteqassasoq pisisutut isumaqatigiissut atuutsinniarnagu kissaatigiguniuk. Pisorli qaqugukkulluunniit utaqqinnissinnaavoq sulisartut kattuffiannut pineqartumut ilisimatitsinissamik suliffeqarfiup tiguvinneraniit sapaatit akunneri pingasut tikillugit. Imaappoq sunngitsuinertut pisussaaffiliisariaqarsinnaaneq aatsaat atuutilersinneqarsinnaavoq suliffeqarfiup tiguvinneraniit siusinnerpaamik sapaatit akunneri pingasut qaangiutereernerisigut. Taamatuttaaq aalajangersakkap mattutinngilaa piginnittuulersup piffissaliussat arlariit sioqqullugit nalunaarutiginnissinnaanissaa.

Piginnittuulersoq ataatsimoorussamik isumaqatigiissummut ilaanngippat piginnittuulersutullu sulisartut kattuffiannut suliamut attuumassuteqartumut piffissaagallartillugu nalunaarutiginninngippat tunniussisup isumaqatigiissutaanik akuersaarniarani, piginnittuulersoq pisussaataitaassaaq tunniussisup isumaqatigiissutaa naapertorlugu isumaqatigiissummut illuatungiliuttuunissaminik. Piginnittuulersup isumaqatigiissummut illuatungiliuttutut inissillunilu pisussaataalernera isumaqarpoq isumaqatigiissutip pineqartup aalajangersagai tamarmik, atuuttussaatitaareersut, atuutilerneqarsimasut aamma

arlaannaannulluunniit pisussaataaffiunngikkaluartut atuuttusaaissaannik. Tamanna assersuutigalugu ima isumaqarsinnaavoq piginnittuulersoq pinngitsaalisaasussaasinnaassammatt isumaqatigiissummi avaqqussassaannngitsunik isumaqatigiissusianik malinninnissamik. Sulisartut sulisorineqalersut isumaqatigiissutit suliffeqarfiup tunineqannginnerani atuuttup assinga maliinnassavaat.

Akerlianik, piginnittuulersup piffissaagallartillugu nalunaarutigippagu tunniussisup isumaqatigiissutaanik akuersaarniarani piginnittuulersorlu isumaqatigiissummik peqareerpat suliatigut sinerissamilu sumiiffigisakkut atuuffeqartumik, sulisartut sulisorineqalersut piginnittuulersup isumaqatigiissutaanik malinnilissapput. Tamanna naatsorsuutigineqarpoq atuutissasoq apeqqutaatinnagu piginnittuulersup kattuffik sorlerluunniit isumaqatigiissusiorfigisimaneraa. Taamaakkaluartoq sulisorineqalersut piumasqaateqarsinnaassapput inuttut pisinnaatitaaffigisamik suliffeqarfiup tunniunneqartup isumaqatigiissusiarisai naapertorlugit atuuttut isumaqatigiissutit pineqartup atorunnaarnissaanut imaluunniit isumaqatigiissummik allamik taarserneqartut piginnittuulersumit ingerlateqqinnarneqarnissaannik. Kingullertut taasaq atuuttussatut naatsorsuutigineqarpoq pingaarnertut isumaqatigiissusiat Kalaallit Nunaanni kalaallit danskillu katuffiunut isumaqatigiissusiaatillugit. Tamakku saniatigut naatsorsuutigineqarpoq piginnittuulersoq isumaqatigiissummik atsiugaqareersimasoq tunniussisulli isumaqatigiissutaanut inissinnissaminik kissaatigisaqanngippat, tunniussisup isumaqatigiissutaata atorunnaarnissaa sioqqullugu sulisartunut sulisorisilikkaminut nammineq isumaqatigiissummi pinngitsoorani atuuttussatut aalajangersakkat minnerpaamik atorsinnaassagai, assersuutigalugu eqqissisimatitsissussaataaneq, ima pisoqartillugu piginnittuulersup nammineq isumaqatigiissutaa isumaqatigiissullu tunniussisup malissimasaa sulisartut kattuffiannut tassungarpiq isumaqatigiissutaasimappata. Taamatuttaaq naatsorsuutigisariaqarpoq sulisartut sulisorineqalersut siunnersuut naapertorlugu piginnittuulersup inuttut pisinnaatitaaffigisaminnik suliffeqarfimmik tunniussisup isumaqatigiissutaa naapertorlugu kisimik piumasqaateqarsinnaaginnaratik aammali sulisartut kattuffiat piginnittuulersup isumaqatigiissutaanut akuusutut piumasqaateqarsinnaasoq taassuma sulisartunit sulisorineqalersunit malinneqarnissaanik. Taamatuttaaq naatsorsuutigineqartariaqarpoq piginnittuulersoq tunniussisup isumaqatigiissutaata atorunnaarnissaa sioqqullugu sulisartunut sulisorilikkanut atorfeqarnermik allannguisoqarnissaanik kallerreersinnaassasoq piffissat pineqartunut soraarnissamut/soraarsitaanissamut kallerriutaareersussat naapertorlugit, taamaattorli allannguinerit kallerriutaasut aatsaat atuutilersinneqartussanngorlugit isumaqatigiissutit naareernerata kingorna.

Piginnittuulersoq isumaqatigiissummik malinneqareersoq tunniussisup isumaqatigiissutaa malillugu sulisartutut illuatungiliuttumut piffissaagallartillugu nalunaanngippat pisisutut isumaqatigiissut pineqartoq atsiorumanagu, piginnittuulersoq isumaqatigiissummut attuumassuteqartutut taaneqareersutut inississaaq taamatut ilatsiinnarsimanermi malitsigisaanik. Taamatut isumaqatigiissutitigut marloqiusamik atuutsitsisoqalernerata tunngaviatigut malitsigissavaa piginnittuulersup isumaqatigiissutit arlariit tamaasa siunissami ataqqisariaqassagamigit, tamatumani piginnittuulersup suliat isumaqatigiissutit atuuffigisaat pineqartut suliaritinniaangamigit. Nalinginnaanerusumilli

nalilerneqartarpoq tunngaviusariaqartoq tassaassammat suliffeqarfiup pisiarineqartup isumaqatigiissutaa atuutiinnartarluni suliffeqarfimmi pigineqalertumi, aammalu taakkunuunatuinnat sulisartut sulisorineqalersut allannguutinik misigisaqartinnagit, soorluttaaq sulisartut suliffeqarfimmi pigineqalertumi nutaamik atorfinitsinneqartut tunngaviatigut atorfinitsinneqartassasut suliffeqarfiup pisiarineqartup isumaqatigiissutaa malillugu. Kingullertut taasap malitsigissavaa isumaqatigiissutit arlariit ingerlaqqissinnaassammata suliffeqarfiit inissisimaffigisamikkut avissaaqqagaluarpataluunniit sulisartullu sulisorineqalersut piginnittuulersup aallaqqaammut isumaqatigiissutaanut ilaatinneqalissammata tunniussisup isumaqatigiissutaa atorunnaartussanngortinneqarpat. Akerlianik tunniussisup aamma piginnittuulersup aallaqqaammut suliffeqarfiutaa inissisimaffigisamikkut katigunneqarpat pisut allaanerulissapput, tamatumani sulisartut taamatut pisoqartillugu, tunngaviatigut, isumaqatigiissut ataatsimut isigalugu imminermittut pitsaaneruseqarpat inissisimatitsisoq toqqarsinnaassagamikku, tamannalu naatsorsuutigisariaqarluni sulisartut eqqartuussiveqarnikkut nalinginnaasumik maleruagassaasut malinneqassaasut. Kingullertulli taasap ilutigalugu aamma isumaqartinneqarpoq sulisartut sulisorineqalersut suliffeqarfiup piginnittuulersup isumaqatigiissutaanik atuinissaminnik piumasaqaateqaannarsinnaanngimmata sulisartut isumaqatigiissummik piginnittuulersup isumaqatigiissutaanit ajorneruseqarpat malitaqarsimanertik tunngavigiinnarlugu.

Ima pisoqarpat piginnittuulersoq isumaqatigiissummik malitaqareersoq tunniussisup aamma isumaqatigiissutaanut inissikkumappat, tamanna tunngaviatigut maleruagaasut malillugit sulisartunut ullup tiguseqarfiup kingorna atorfinitsinneqartunut attuumasumik sunniuteqarnaviannigilaq, taamaattorli takuuk matuma siuliani taaneqartoq, suliffeqarfimmi arlariinni inissisimaffigisamikkut avissaaqqasuni isumaqatigiissutitigut marloqiusamik inissisimasoqarneranut tunngasoq. Tunngaviatigut, sulisartut pineqartut piginnittuulersup aallaqqaammut isumaqatigiissutaa malissavaat, akerlianik pissutsit immikkuullarilluinnartut takussutissarsineqarsinnaanngippata. Tamakku takorloorneqarsinnaavoq tassaasinnaasut suliffeqarfik suliassanik suliffeqarfimmit allamit pisippat, tassanilu sulisartooreersut isumaqatigiissuteqarpat pineqartunut aalajangersimasumik aningaasarsiaqartitsinissamik, tamatumali kingorna piginnittuulersup suliassanik tiguseqarfiup atatillugu sulisartunik pineqartunik soraarsitsippat ilutigalugulu suli atorfeqaannarsinnaanissaannik neqeroorfigalugit, taamaattorli piginnittuulersup isumaqatigiissutaa malillugu aningaasarsiaannut appasinneroqisunut. Paasinarsippat sulisartut pineqartut neqeroorutigineqartoq itigartikkaat, taavalu piginnittuulersoq sulisartunik suliassanik ingerlatitseqqittussanik nutaanik atorfinitsitsilluni piginnittuulersup isumaqatigiissutaa appasinneruseqarpat aningaasarsiaqartitsiviusoq naapertorlugu, naatsorsuutigisariaqarpoq sulisartunik taamatut tunngaveqarluni illersuinissamik mianerisassat malitsigissagaat isumaqatigiissutit tunniussineq sioqqullugu atuuttup aamma atuuttariaqarnissaa sulisartunut tiguseqarfiup kingorna suliassanik tiguneqartunik ingerlatsitseqqittussatut atorfinitsinneqartunut.

Ilanngullugu maluginiarneqassaaq piginnittuulersoq isumaqatigiissummik pisussaatinneqassanngimmat piffissami tiguseqarfiup sulisartunik isumaqatigiissutit pineqartup atuuffigisaanik atorfinittoqarsimanngippat. Kingullertut taasap qanoq

paasineqarnissaanut tunngaviusariaqassaaq piginnittuulersoq atorfeqartitsinernut pioreersunut attuumassuteqartumik pisinnaatitaaffinnik pisussaaffinnillu maleruaanissamut taamaallaat pisussaataitaassammat. Taamaattumik siunnersuummi § 5, imm. 1-imi piginnittuulersup tunniussisup isumaqatigiissutaanik ingerlatitseqqiinnassanerluni ilisimatitsinissaanut piffissat kalleriutaareerfiusussat pillugit aalajangersagaq atuutissanngilaq ima pisoqarpat suliffeqarfimmi pigineqalertumi piffissami tigusiffiusumi sulisartunik atorfeqartitsisoqanngippat tunniussisup isumaqatigiissitaanik malinnittumik. Taamaattumik piginnittuulersoq taamatut pisoqartillugu naatsorsuunneqassanngilaq isumaqatigiissummik pineqartumut § 5, imm. 1 naapertorlugu akuersaartutut, aamma piginnittuulersoq sulisartut kattuffiannut nalunaarutiginnissimanngikkaluarpas.

Piginnittuulersup sulinissamut isumaqatigiissut imaluunniit suliffeqarnermi pissutsit tunngavigalugit pisussaaffinnut sunut inissittarnissaanut apeqqummut tunngaviusariaqassaaq piginnittuulersup isumaqatigiissut sulisartunut atuuttoq naapertorlugu pisussaaffinnut tamanut inissittarnissaa. Paarlattuanik, piginnittuulersoq assersuutigalugu tunniussisup akiliisinneqarnissamik pisussaaffigisaanut inissinnaviannngilaq, tamatumani sulisartut eqqartuussiviatigut akiliisinneqarneq sulisartunut ataasiakkaanut sammisuunneq ajormat, akerlianilli pineqartup kattuffianut. Akerlianilli, suliffeqarfik ingerlaavartumik aaqqiagiinngissuteqarnerata nalaani tunineqarpat, tunngaviusussatut naatorsuutigisariaqarpoq piginnittuulersoq aaqqiagiinngissutaasumut suliamut attuumassuteqalersutut inississasoq tunniussisoq paarlallugu. Pineqartoq tassaappat isumaqatigiissut malillugu suliumajunnaarneq imaluunniit sullivimmukarsinnaajunaartitsineq kalleriutaareersimasoq, aaqqiagiinngissut taamaattoq nalinginnaasumik naammassineqarajuttarpoq naapeqatigiissummik isumaqatigiissuteqarnermik. Isumaqatigiissutit taamaattut imaqakkajuttarput pineqaatissinneqannginnissamik immikkut piumasaqaateqarfiusarluatik, tamatumani sulisartut aaqqiagiinngissutaasumut peqataasimasut tunngaviatigut piumasaqaateqarsinnaassammata aaqqiagiinngissut qaangiuppat atorfinitseqqinneqarnissamik. Suliffeqarfik aaqqiagiinngissuteqartoqarnerata nalaani tunineqarsimappat piginnittuulersoq isumaqatigiissummumut taamaattumut inississaaq.

Imm. 2-mi aalajangersakkamut atatillugu maluginiarneqassaaq piginnittuulersup isumaqatigiissummik akuersaannginneranut qitiutillugit malitsigisassaasa ilagimmassuk isumaqatigiissut pillugu sulisartut ataasiakkaarlugit tunngavilersuutigisaat piumasaqaatiminnut isumaqatigiinngissutaasutut sulisartut eqqartuussivianni suliassanngortinneqarsinnaanngimmata, tamatumanimi suliamut attuumassuteqartut arlariit pineqartut illuatungeriunngimmata akunnerminni isumaqatigiissuteqarsimasut. Taamaasilluni § 5, imm. 2 piginnittuulersumut pisinnaatitsivoq suliat aaqqiagiinngissutaasut sularineqartarfianni suliassiisinaanissamut, naak piginnittuulersoq taamatut periarfissaqassanngikkaluartoq isumaqatigiissummik atsiugaqarsimanani. Tassunga atatillugu maluginiarneqassaaq Kalaallit Nunaanni sulisartunut immikkuullarivissunik eqqartuussiveqanngimmat, assersuutigalugu Danmarkimisuulli, tunngaviusumik isumaqatigiissutit naapertorlugit inatsisitigut tunngavissaqartitsisoqartarluni aaqqiagiinngissutit taamaattut sulisartut immikkut eqqartuussivianni (voldgiftimi) aalajangiiffigisassanngortinneqarnissaannik

periarfiissiinermik. Taamaattumik imm. 2-mi siunnersuutigineqarpoq periarfissiisoqassasoq isumaqatigiissutip qanoq paasineqarnissaanik imaluunniit taassuminnga unioqqutitsinermik suliassanngortitsiniartup periarfissaqartinneqarnissaanik, tamatumani aalajangersakkat piginnittuulersup sulisartullu sulisorineqalersut malitassaat pineqartillugit suliat aaqqiagiinngissutaasut suliarineqartarfianni suliassanngortissallugit. Tassunga atatillugu siunnersuutigineqarpoq suliassanngortinneqarsinnaasussat tassaasinnaasut isumaqatigiissutip qanoq paasineqarnissaanut apeqqutit aammalu isumaqatigiissummi aalajangersakkanik unioqqutitsinerit pillugit apeqqutit, piginnittuulersup aamma akuersaarsimanngikkaluarpagit. Ilanngullugu maluginiarneqassaaq pisinnaatitaaffiit kattuffiit isumaqatigiissummi illuatungiliuttut kisiisa atuuttussaritissinnaasai aalajangersakkamut taassumunnga ilaatinneqanngimmata. Assersuutigalugu sulisitsisoq akiliisinneqaatissinneqarsinnaanngilaq. Taamatuttaaq suliaq eqqartuussivinnut suliassanngortinneqaratarsinnaasaaq sulisartut immikkut eqqartuussivianni aaqqiissutissamik angusaqartoqarsinnaasimanngippat. Apeqqut kingullertut taasaq aaqqiivigineqavinnikuunngilaq, eqqartuussivimmi pisussaaffigiumanngeriataarsinnaammassuk suliamik taamaattumik suliaqarnissatik, suliassarlu suliat aaqqiagiinngissutaasut suliarineqartarfiannut innersuussutigalugu.

Imm. 3-mi aalajangersagaq atuuttussaatinneqarpoq ima pisoqarsinnaammat, piginnittuulersoq katuffimmut allamut isumaqatigiissuteqareersimalluni, taamaattumillu tunniussisup isumaqatigiissutaa akuersaarumanagu. Nalinginnaasutulli naatsorsuutigisariaqassaaq piginnittuulersoq sulisartunut attuumassuteqartunut, taamatullu pineqartut atorfeqarnermi atugarisaat piginnittuulersup isumaqatigiissutaanut naapertuussarniarlugit, isumaqatigiinniarumaassasoq atorfeqarnermi atugarisat pisoqqat ataqqineqartariaarutereernerisa kingorna. Taamaattumik § 5, imm. 3-mi siunnersuutigineqarpoq sulisartut attuumassuteqartut kattuffitsik aqutugalugu isumaqatigiinniartoqarnissaanik piunasaqaateqarsinnaatitaassasut. Tassungali atatillugu maluginiarneqassaaq isumaqatigiinniarnissamik pisussaataaneq isumaqanngimmat ajornartorsiutit pineqartut pillugit isumaqatigiissuteqartussaataaannermik, soorluttaaq aalajangersakkap allanngortinngikkaa illuatungeriit ataatsimoorussamik angusaqarumalluni iliuseqarsinnaanerminnut pisinnaatitaanerat. Kingullertulli taasamut aqutissaq aamma killiligaasimasinnaavoq ima pisoqarpat piginnittuulersoq isumaqatigiissutinik malitaqareerluni.

§ 6-imut

Aalajangersagaq paasissutissiisussaataaannermik imaqarpoq, taamaasilluni suliffeqarfimmik tunniussisup sulisartut aallartitarisaat imaluunniit sulisartut pineqartut ataasiakkaat aallartitaqanngippata toqqarlugit paasissutississammagit tunniussinissamut ulloq imaluunniit ullussarisaatut siunnersuutigisaaq pillugit, aammalu tunniussinermut pissutaasoq, sulisartunut inatsisitigut inuttullu atugarisatigut malitsigineqartussat pillugit. Taakku saniatigut naatsorsuutigineqarpoq tamanut atuuttumik aamma paasissutissiisoqassasoq tunniussinerup kingorna

ineriartoqqinnissap qanoq ingerlajumaarnissaanik, tamatumani pineqarsinnaallutik assersuutigalugu nioqputigineqartartut niuernikkullu siunissami inissisimanermit tunngassuteqarsinnaasut. Aalajangersagaq malillugu, paasissutissiinissaq tunniussinissaq naapertuuttumik sioqqullugu pissaaq, tamannalu ima isumaqarpoq naammattumik piffissaqartoqassasoq sulisartup qanoq pisoqalerneranut piviusumik periarfissaqarluni nammineerluni naliliisinnaanissaanut. Taamaakkaluartoq aamma tunniussisup piginnittuulersullu atugarisaat mianerineqarsinnaasassapput paasissutissiinissamut piffissap aalajangiunniarnerani. Tamakku saniatigut paasissutissiinissaq sapinngisamik imartuujussaaq, taamaasillutik sulisartut malitsigiumaagassanik naliliisinnaaqullugit.

Taamatuttaaq aalajangersakkami imm. 2-p malitsigissavaa paasissutissiisussaataitanissaq aamma atuutissammat piginnittuulersup sulisartullu piginnittuulersup sulisoreriigaasa akornanni, tamatumani tunniussineq/piginnittuulernerq pineqartut atugarisaannut aamma sunniuteqartussaassappat, soorluttaaq piginnittuulersup suliffeqarfigisamini sulisartut paasissutissisagai taakku atorfeqarnerat tunniussinermut/piginnittuulernermit kalluarneqartinnagu.

Tassunga atatillugu naatsorsuutigisariaqarpoq sulisartut aallartitarisaat periarfissaqartinneqassasut ilisimatitsissutaasut tunngavigalugit ataatsimoorussamik naliliisinnaanissamut, malitsigisariaqassallugulu paasissutissiineq ima saqqummiunneqarsimassammat sulisartunut kalluarneqartussanut erseqqillunilu, paasiuminartuullunilu naleqqussagaassalluni, aammalu sulisartut aallartitarisaat taamatut pisoqarneratigut sulisartunut aallartitaaffigisaminnut paasissutissiinermik ingerlatitseqqiisinaangorlugit.

Aalajangersagaq aamma ima nalilerneqassaaq suliffeqarnermi inuttut attaveqatigiissinnaanermik nukittorsaajumanertut aammalu suliffeqarfimmi pineqartumi illugiilluni tatigeqatigiinnerup annertusineqarumaneramik. Paasissutissiineq immikkut pingaaruteqarsinnaavoq ima pisoqarpat suliffissaqartitsineq aarlerinartorsiortinneqarluni taamatullu uggornartutut nalilerneqarsinnaatillugu aalajangiinerit sulisartunut ilungersunartumik pingaarutillit tamanut saqqummiunneqarpata sulisunut naapertuuttumik paasissutissiinissaq sioqqullugu iliuseqartoqanngitsoq. Tamakku saniatigut paasissutissiisussaataaneq naatsorsuutigineqarpoq tusaamaannarneqalersimasinnaasut aammalu sulisartut ataasiakkaat siunissamut suliffissaqartinneqarnerminnik tunngavissaqanngitsumik aarleqquteqalersimasinnaanissaannut annikillilerissutaasinnaassutut, soorluttaaq paasissutissiineq sulisartut suliffeqarfimmut tunniusimanerannut akuunerannullu siunissami ingerlatariumaakkanut siuarsaataasinnaanissaa naatsorsuutigineqartoq, tamatumani ilanngullugu sulisartut suliffeqarfiup unammilleqatigiissinnaassusianut iluaqutaasussamik naleqqussaannissanut pisariaqartinneqartunut annerusumik ilisimaarinninnerulernissaat.

Taamatutaaq aalajangersagaq matuma siuliani § 6-imut nassuiaatini taaneqareersutut sanilliunneqassaaq kissaatigineqartumut suliffeqarfimmi pineqartumi oqaloqatigiissinnaasarnissap siuarsarnissaanik, aammalu aalajangersimasunik alloriartoqarniartillugu sulisartut akuliutitinneqartarnissaannik, taakku atorfeqarnikkut atugarisaat kalluarneqassappata, taamatullu sulisartut kalluarneqartut suliffissaqartinneqarnerat aarlerinartorsiortinneqarsinnaassappat. Taakku saniatigut naatsorsuutigineqartariaqarpoq isumaqatigiinniarnierit suliffeqarfiup iluani tatigeqatigiinnermut annertusisitsinnaassasut, siunertaralugit aaqqiagiinngissutinngorsinnaasut pinngitsoortikkuminarnerunissaat sulinerullu (aaqqissuunneqartarnerata) eqaannerusumik aaqqissuunneqarsinnaasarnissaa, soorluttaaq isumaqatigiinniarnierit sulisartut iliuuserisanut siunnerfigisanut piukkunnaateqarnerulersissinnaagaat tunniusimanerulersissinnaallugillu. Tamakku saniatigut, isumaqatigiinniarniernik iliuusissanik, assersuutigalugu ilinniartitaanernik, allamik suliaqalartarnernik imaluunniit soraarnissamut aaqqissuussisarnernik ilaqartinneqarsinnaapput, taamaasilluni naapertuutinnngitsumik sunniutaasinnaasut annikillisinnaajumallugit, sulisartut suliffissaqartinneqarnissamut piukkunnaateqarnerannut sunniuteqarlunilu naleqqussarsinnaallutillu allamik suliaqalersinnaanerannut sunniuteqartumik. Isumaqatigiinniarnernut tunngaviusariaqarpoq sulisartut aallartitarisaasa suliffeqarfimmi suliffissaqartitsiniarnikkut inissisimanerat suullu suliffeqarfimmiit iliuuserisassatut naatsorsuutigineqarsinnaasut pillugit killiffigisanik ilimagisatullu naatsorsuutigisanik malinnaasinnaanissaat, ilaatigut assersuutigalugu tassaasinnaasut sulinerup aaqqissuunneqartarneranik imaluunniit atorfinitsitaanermut tunngasumik annertuutigit allannguiniarnierit. Taakku saniatigut aamma ilaatinneqartariaqarput aaqqissuusseqqinnissatut pilersaarutigisat annertuut, suliffeqarfiup inissisimaffigisaanik taassumaluunniit ilaanik nuussisoqarsinnaaneranik isumaliutit, suleqatigiikkuutaanik ullup ingerlanerani nikerartumik suliarortartussanik imaluunniit unnuarsiortartunik pilersitsiniarnierit allatigulluunniit sulisunut amerlanernut sunniuteqartumik piffissap suliffiusussap allanngortiternera, aammalu suliffeqarfimmi teknologiimik nutaamik atuutilersitsinerit, sulinerup ingerlanneqartarneranut aaqqissuunneqartarneranullu annertuutigit sunniuteqarsinnaasut.

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq isumaqatigiinniartussaataaneq, taamaasilluni tunniussisoq pisussaatinneqarluni sulisartunut pilersitat suugaluartulluunniit sulisartunik kalluaasut pillugit isumaqatigiinniarnissamik, soorluttaaq isumaqatigiinniarnierit pissasut piffissami pilersinneqarsinnaajumaartussat isumaqatigiissutigisinnaanissaat periarfissaqartillugu. Aalajangersagaq ima isumaqarpoq sulisartut aallartitaannut paasiniaalluni attaviginnittoqartassasoq. Aalajangersagaq aatsaat atuuttariaqalissaaq sulisartunut sammisunik iliuuseriniakkat aalajangersimasut atuutilersinneqarnissaat isumaliutigineqarpat.

Tamatuma saniatigut aalajangersakkami imm. 2-p aamma malitsigaa isumaqatigiinniartussaataaneq piginnittuulersup sulisartunut sulisitsisoreriigaanut sammisumik aamma atuummat, tamatumani piginnittuulersoq suliffeqarfimmik piginnittuulerneq pissutigalugu sulisartunut taakkununga iliuuseqarniarpat. Tassunga atatillugu naatsorsuutigineqartariaqarpoq piginnittuulersup

isumaqatigiissut akuersaareersimangippagu, sulisartullu kattuffiannut allamut isumaqatigiissusioreersimalluni, sulisartut kalluarneqartut kattufitsik aqputigalugu inatsisitigut pisussaaffiusumik isumaqatigiinniartoqarnissaanik piunasaqaateqarsinnaassasut.

Isumaqatigiinniartussaataaneq aamma isumaqarpoq sulisartut aallartitaat periarfissaqassasut pilersitassatut isumaliutigineqartut pillugit oqaaseqatiminnik, siunnersuutiminnik taakkartuiffigerusutaminnillu saqqummiussinissaminnut, aammalu taakku pillugit tunngavilersukkamik akissuteqaasiinnaanissaminnut oqaloqatigiittarnerit pisartussat ingerlanneqarnerannut ilanngullugit, soorlutaaq qullersanut isumaqatigiissuteqarsinnaanissamut atatillugu piareersarnissamut ataatsimeeqatigiittarnissamullu piffissamik immikkoortitsisoqartassasoq, siunertaralugu pilersitaajumaarsinnaasut qanoq ingerlanneqarsinnaanissaat. Tassunga atatillugu naatsorsuutigineqartariaqarpoq suliffeqarfik aallartitaqarsimassasoq naapertuuttumik qaffasissuseqarluni aalajangiisinnaassuseqartumik. Naapertuuttumik qaffasissusilimmik aalajangiisinnaassuseqartitaanermut apeqqutaassaaq qulequttat suut isumaqatigiinniarnermi oqaluuserineqartussaannersut, aalajangiisuusorli tassaavoq qullersaasut aallartitaasa pisariaqartinneqartumik oqartussaassuseqarnissaat pissutsillu oqallisigineqartut pillugit aalajangiisinnaasarnissaat.

Taakku saniatigut maluginiarneqassaaq isumaqatigiinniarnernit, ilanngullugit ataatsimiinnerit, sulisitsisut pinnaatitaanerannik allannguissanngimmata.

§ 8-mut

§ 8-mi siunnersuutigineqarpoq § 5, imm. 3-mik unioqputitsisineq akiliisitsiffiussasoq sulisitsisumut sulisartut kattuffigisaannut isumaqatigiinniarumangitsumut, unnit piginnittuulersup sulisartut sulisorilikkami isumaqatigiissutaat atsiouramasimangippagu aammalu piginnittuulersoq tamanna ilutigalugu sulisartut kattuffiannut allamut suliat pineqartut pillugit isumaqatigiissuteqarsimagaluarpat. Tamatuma saniatigut siunnersuutigineqarpoq § 6-imik, sulisartunut suliffeqarfimmut tunniussinermut kalluarneqartunut sammisumik paasissutissiisussaataitanermik, unioqputitsineq, aammalu § 7-imik, sulisartunut pilersitsiviusussatut isumaliutigineqartunut aallartitanut sammisumik isumaqatigiinniartussaataitanermik unioqputitsinerit akiliisitsiffiussasut.

§ 9-mut

Siunnersuutigineqarpoq peqqussut atortuulersinneqassasoq ulloq 1. januar 2009. Taamaakkaluartoq atortuulersitsinissap qaqugorpiaq pinissaanut annerusumik apeqqutaassapput tusarniaanermi akissutisiat aammalu Inatsisartuni oqaluuserineqarnerata ingerlanera.